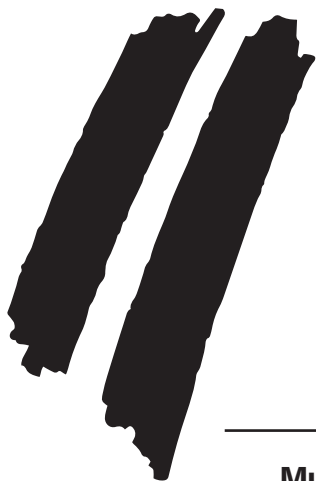

Latvijas Okupācijas muzeja apkārtraksts

NR. 59, 2023. GADA ZIEMA

Museum of the Occupation of Latvia Newsletter N° 59, Winter 2023, Rīga

Attēls no Latvijas Okupācijas muzeja krājuma: represētā mākslinieka Nikolaja Malceniķa 1968. gada apsveikums Ziemassvētkos savai latviešu valodas skolotājai Elzai Cīrulei • Photo from the Museum's Collection: a Christmas 1968 greeting from the repressed artist Nikolajs Malceniķs to his Latvian language teacher Elza Cīrule

Esam gandarīti par Muzeja 30 gadu jubilejas gadā paveikto

We are Pleased with the Achievements of the Museum in the Year of its 30th Anniversary

31. oktobrī sagaidījām 100 000. apmeklētāju. Tā bija Rīgas Imantas vidusskolas 9. b klases skolniece, kuru kopā ar klases biedriem un skolotāju sveica Muzeja direktore Solvita Vība. • On 31 October we welcomed our 100,000th visitor. She was a 9th grade student from Imanta Secondary School in Riga, who was welcomed by the Museum director Solvita Vība together with her classmates and teacher.

Uzrunāju Jūs laikā, kad Latvijas Okupācijas muzeja (turpmāk — Muzejs) trīsdesmitais gads tuvojas noslēgumam. Muzejs un tā atbalstītāji var būt gandarīti par jubilejas gadā paveikto.

Jaunajā ekspozīcijā, kopš to atvērām pagājušā gada 1. jūnijā, 31. novembrī esam sagaidījuši 100 000. apmeklētāju. Vēlos īpaši uzsvērt, ka šogad Muzejs īpašos datumos ir vairāk nekā 16 000 apmeklētājiem, tai skaitā pāri par 6 000 bērniem un skolēniem, devis iespēju bez maksas apskatīt ekspozīciju! Šogad esam sagatavojuši audio gidus latviešu, angļu, vācu, ukraiņu un krievu valodā. Paldies visiem atbalstītājiem!

Muzejā šajā gadā ir sagatavotas trīs izstādes.

I address you as the Museum's thirtieth year is drawing to a close. The Museum and its supporters can be pleased with its anniversary year achievements.

Since opening on 1 June 2022, we have welcomed 100,000 visitors to the new exhibition as of October 31. I wish to emphasize that this year we have given more than 16,000 visitors, including over 6000 children and schoolchildren, the opportunity to visit the exhibition free of charge on special dates. This year we also prepared audio guides in Latvian, English, German, Ukrainian, and Russian. Thank you to all our supporters!

The Museum prepared three temporary exhibi-

Pēdējā no tām — vides izstāde *Brīvības garu nevar nokaut* — tika atklāta Valsts svētku nedēļā pie Muzeja ēkas. Tā ir tapusi, pateicoties Rīgas domes un Konrāda Adenauera fonda finansiālam atbalstam.

Muzejs jaunā redakcijā ir izdevis grāmatu *Latvija komunistiskās Padomju Savienības un nacionālsociālistiskās Vācijas varā 1940–1991*, sagatavojis otro burtnīcu *XX gadsimta politiskā vēsture piemiņas vietās Kantāte Dievs, Tava zeme deg* un ekspozīcijas katalogu.

2023. gadā Muzejs ir organizējis divas starptautiskas konferences. 30. maijā notika konference *Dzīve totalitārisma apstākļos: konceptuālās pieejas kolaborācijas un pretošanās dimensijām*, kas izgaismoja dažādu Centrālaustumeiropas valstu pieredzi, pievēršot uzmanību sabiedrības reakcijai uz totalitārisma un okupācijas radīto apdraudējumu, kā arī vērtību orientieru nozīmei personiskajā vai kolektīvajā izvēlē.

Valsts valodas dienas zīmē, 20. oktobrī Muzejā notika konference *Valoda un vara*. Tieši šogad Latvijā valsts institūciju līmenī, medijos un sabiedrībā esam pārskatījuši savu padarīto un reizē nepadarīto darbu sarakstu vairāk nekā 30 gados pēc neatkarības atjaunošanas. Krievijas agresija Ukrainā neļauj mums aizmirst labi zināmo — valodu var lietot kā ieroci, ar kuru var iznīcināt valstis un tautas, un arī pretēji — iznīcinot valodu, var iznīcināt tautu. Esam izdarījuši secinājumus, kas diemžēl nav cildinoši — Latvijā nav pārvarētas kolonizācijas sekas. Līdz šim mācību gadam Latvijā vēl joprojām ir saglabāties koloniālās politikas relikti — skolas, kurās mācības pilnā apmērā nenotiek valsts valodā. Joprojām darba tirgū diskriminē Latvijas cilvēkus, kas neprot krievu valodu. Tieši tāpēc šogad ir parādījušās sabiedriskās iniciatīvas, kas sekmē mūsu lingvistiskās attieksmes briedumu. Tādēļ Muzeja konferencē bija svarīgi diskutēt par vēstures mācībām valodas politikas jomā un salīdzināt citu valstu pieredzi.

Vairāk nekā 40 000 apmeklētāju ir apmeklējuši Muzeja piedāvāto ekspozīciju bijušajā Valsts Drošības komitejas ēkā jeb Stūra mājā. Diemžēl joprojām gaidām valdības lēmumu par valsts finansējuma piešķiršanu 847 000 eiro apmērā neatliekamiem drošības pasākumiem un remontiem ēkā. 2024. gada 7. maijs ir atbildīgo institūciju noteiktais datums, līdz kuram ir jāveic paredzētie darbi, lai Muzejs ēkā varētu darbu turpināt un piedāvāt ekspozīciju un gidu vadītās tūres. Tikšanās laikā ar kultūras ministri Agnesi Loginu, kas notika 20. oktobrī, ministre izteica apņemšanos, ka Muzeja turpmākās darbības nodrošinājums Stūra mājā būs vienas prioritāte.

The last one is the open-air exhibit *They Can't Kill the Spirit of Freedom*, opened during the Independence Day week next to the Museum. It received financial support from the Riga City Council and the Konrad Adenauer Foundation.

The Museum published a new edition of the book *Latvija komunistiskās Padomju Savienības un nacionālsociālistiskās Vācijas varā 1940–1991* (*Latvia under Soviet and Nazi German Rule 1940–1991*); prepared a second booklet for *20th-Century Political History at Memorial Sites: The Cantata Dievs, Tava zeme deg* (*God, Thy Earth is Aflame*); and a catalogue of the permanent exhibition.

Two international conferences were organised. On May 30, *Life under Totalitarianism: Conceptual Approaches to the Dimensions of Collaboration and Resistance* – the experiences of the countries of Central and Eastern Europe were focused on the public response to the threat of totalitarianism and occupation and the role of values in personal and collective choices.

On October 20, the National Language Day, our Museum hosted the conference *Language and Power*. Especially during this year in Latvia, at state institutions, in the media, and in society, we have reviewed lists of things done and not done in the more than 30 years since the restoration of independence. Russia's aggression in Ukraine warns us against forgetting what is well known: language can be used as a weapon to destroy countries and peoples, and vice versa: destroying a language can destroy a nation. The conclusions we drew are unfortunately not uplifting – Latvia has not overcome the consequences of colonization. Up to the current school year, Latvia still retained a relic of colonial policy – schools where instruction is not entirely in Latvian. Discrimination on the labour market remains against Latvians who do not speak Russian. That is why this year has seen the emergence of public initiatives that contribute to the maturity of our linguistic attitudes, and why at our Museum's conference it was important to discuss the historical lessons of language policy and compare the experiences of other countries.

This year, over 40,000 visitors have been to the Museum's exhibition at the former KGB building, known as the Corner House. Unfortunately, the government's decision on public funding of 847,000 EUR for urgent security measures and building repairs is still pending. Those responsible have set 7 May 2024 as the date by which this work must be carried out so that the Museum can continue to offer exhibitions and guided tours. At our October 20 meeting with the Minister of Culture, Agnese Logina, she expressed her commitment to the Museum's continued operation in the Corner House as a priority.

Valsts svētku laikā Muzejs aicināja piepildīt tumšo Stūra mājas namu ar gaismu un pieminēt tos, kuri reiz ziedoja brīvību Latvijas vārdā. Cilvēku ziedotie lukturiši no 11. līdz 18. novembrim tika izvietoti Stūra mājas logos. Muzejs ar gaismas akciju vērsa uzmanību uz ēkas vēsturisko nozīmi un atgādināja par demokrātijas un brīvības trauslumu. Tumsas kļiedēšanai ir vajadzīgi simtiem gaismas lukturišu — demokrātijas nosargāšana ir mūsu kopējā atbildība!

Muzejs ir turpinājis darbu pie iniciatīvas pieminekļa *Svešo varai spītējot* uzstādīšanai Rīgā, Radio ielā 1A. Šajā vietā 22 gadus vecais students Bruno Javoišs 1963. gada 5. decembra rītā netālu no toreizējās Galvenās milicijas pārvaldes 76 metru augstajā tornī uzvilka paša šūtu Latvijas valsts sarkanbaltsarkano karogu. Šogad šim notikumam aprit 60 gadi un Muzejs pateicas visiem ziedotājiem, kas jau ir atbalstījuši Muzeja iniciatīvu!

Pēdējos gados Muzejs ir viena no aktīvākajām atmiņu institūcijām Latvijā, kas strādā atmiņas uzturēšanā, vēstures pētniecībā, sabiedrības izglītošanā un komunikācijā ar ārvalstu partneriem. Uzsākot 2024. gadu, pārdomājam turpmākās darbības plānus un izaicinājumus. Galvenais nosacījums, lai tos piepildītu, ir mērķtiecīgs, profesionāls un radošs ziedotāju un sadarbības partneru atbalsts Muzeja saimes kopdarbs.

Skolēniem Muzeja nodarbības ir bez maksas, taču skolēni nolēma ziedot Muzejam.

• Museum admission is free for school groups, but the pupils decided to make a donation.

During November's Independence Day celebrations, our Museum invited everyone to fill the dark Corner House with light and remember those who once sacrificed their freedom for Latvia. Lanterns were placed in the windows of the Corner House from November 11 to 18. The Museum's light campaign drew attention to the historical significance of the building and reminded people of the fragility of democracy and freedom. Hundreds of lights are needed to dispel the darkness – and safeguarding democracy is our shared responsibility.

The Museum has continued its efforts to erect the monument *Defying Foreign Power* at Radio iela 1A in Riga. Here, on the morning of 5 December 1963, 22-year-old student Bruno Javoišs raised his home-made crimson-white-crimson flag of Latvia atop the 76-m high Radio Tower near the City Militia headquarters. This year marks the 60th anniversary of this event and the Museum thanks all donors who have already supported this project.

Recently, our Museum has been one of Latvia's most active institutions of public memory, memory preservation, historical research, public education, and communication with foreign partners. Going into 2024, we are considering the plans and challenges ahead. The key condition for their fulfilment is focussed, professional, and creative cooperation of the Museum community, supported by donors and partners.

Solvita Vība,

Latvijas Okupācijas muzeja direktore

• Director, Museum of the Occupation of Latvia

Mīļie Latvijas Okupācijas muzeja draugi!

Šovasar skaisti nosvinējām Muzeja 30. dzimšanas dienu. Par to vissirsnīgākā pateicība Jums, kas ticējāt Pauļa Lazdas idejai dibināt Muzeju, un to atbalstījāt! Ļoti priecājos, ka varēju Jūs satikt Muzeja dzimšanas dienā vai kad apciemojāt Muzeju. Žēl tikai, ka nebija iespējams satikt Jūs visus, īpaši tos draugus, kuri devušies mūžībā, kuru pēdējais sveiciens Muzejam bija atzinīgs vārds par Muzeja darbu, testamentārs novēlējums, videoliecība par savu mūžu, personīga relikvija Muzeja krājumam. Tāpēc vēlreiz Jums visiem, tuvumā un tālumā, mīļš paldies!

Muzeja pastāvēšana 30 gadu garumā liecina, ka esam sekmīgi, noturīgi, saimniekojam apzinīgi. Aizvien cenšamies labāk pildīt mūsu uzdevumu: atcerēties, pieminēt, atgādināt par to, ko Latvijas valsts un Latvijas tauta pārdzīvoja trīs okupāciju laikā pagājušajā gadsimtā. Lepojamies ar padarīto, bet neesam pašapmierināti. Turpinām atjaunoties un attīstīties.

Kā īpašu piemēru minēšu grāmatas *Latvija komunistiskās Padomju Savienības un nacionālsociālistiskās Vācijas varā 1940–1991* atkārtotu un papildinātu izdevumu latviešu valodā. Tās autors un redaktors šim un iepriekšējiem izdevumiem — pirmais izdevums bija 1998. gadā — ir ilggadīgais Latvijas Okupācijas muzeja biedrības valdes priekšsēdis un labvēlis Valters Nollendorfs. Grāmatas izdošanu un dāvināšanu Latvijas skolām nodrošināja Jāņa Apiņa ziedojums. Drīzumā šo *Muzeja grāmatu* izdosim angļu valodā un vēlāk arī citās valodās, jo tā vēl joprojām ir Muzeja vizītkarte Latvijā un ārzemēs.

Jau pusotru gadu atkal veiksmīgi darbojamies mūsu Muzeja mājās pēc ēkas ilgās rekonstrukcijas. Tomēr gribam un spējam vēl vairāk. Arvien cenšamaies veikt uzlabojumus mūsu darbības sazarotajās jomās, tostarp pie efektīvākas un vēl draudzīgākas saziņas ar mūsu viesiem un labvēļiem caur personīgiem kontaktiem, Muzeja mājas lapu, apkārtrakstiem, sarīkojumiem, izstādēm un dažādiem plašsaziņas līdzekļiem — piemēram sociālajiem medijiem.

Raugoties uz Muzeja ēku no Rātslaukuma, Latviešu Strēlnieku laukuma vai Daugavmalas, nevar neievērot, ka arhitekta Gunāra Birkerta iecerētā ēka nav skaidri atpazīstama no ārienes. Pa gabalu nekur nav redzams Latvijas Okupācijas muzeja vārds. Apzināties šo trūkumu un to labojam. Konkursu māksliniekiem Muzeja identifikācijas zīmju izveidei jau maijā uzvarēja Ilze Kēniņa. Vēlamies viņas metus īstenot, bet vispirms jāpārvar nopietni šķēršļi, ne tikai birokrātiskie, bet arī finansiālie.

Tāpēc, mīļie draugi, kas vēl nav atsaukušies uz manu aicinājumu janvārī: svinēt Muzeja lielo jubileju ar ziedojumu "Okupācijas muzejam 30". Īpašs paldies Jānim un Veltai Lazdām par viņu dāsnumu Muzeja dzimšanas dienā. Lūdzu to darīt vēl šogad.

Toties liels paldies mūsu labvēļiem, kuru dāvinājums jau saņemts. Uzticos Jums, ka kopīgi sasniegsim nosprausto mērķi: EUR 30 000. Bet varbūt varam to pārsniegt?!

Dear Friends of the Museum of the Occupation of Latvia,

On July 1, we celebrated the Museum's 30th birthday. It was a lovely occasion! It gave me great pleasure to meet so many of you at the festive celebration and during your visit to the Museum. For this, my heartfelt thanks to you, who believed in and supported Paulis Lazda's idea to found the Museum. At the same time, I am sad that I could not meet everyone, especially those of you, who have passed away, whose last greeting to the Museum was an appreciative word about its work, a testamentary bequest, a video-recorded life story, a personal memento to the Museum's collection. Therefore, allow me to reiterate once more my deep appreciation to all of you nearby and far away.

The Museum's three decades provide ample evidence that we have been and are successful, resilient, and responsible. True to our mission to remember, commemorate, remind, we strive to tell ever more effectively what the people and the country of Latvia experienced under Soviet and Nazi German occupations. Though proud of our achievements, we are not self-satisfied: we focus on rejuvenation and development.

A fine example of this is the revised and enlarged edition in Latvian of the *Museum Book*; in English the shortened title would be: *Latvia under the Rule of Communist Soviet Union and National Socialist Germany: 1940–1991*. The first edition appeared in 1998. The author and editor of this and the previous editions is Valters Nollendorfs, generous benefactor of the Museum and long-serving Chairman of the Board of the Museum's association. A donation by Jānis Apinis ensured the book's publication and bestowal to the schools of Latvia. Serving also as the Museum's calling card not only in Latvia, but also abroad, the book will soon be published in English and other languages.

We have worked very productively since returning to our reconstructed Museum home a year and a half ago. Nonetheless, we are aware of untapped assets and opportunities. Therefore, we continue to make improvements in the diverse areas of our work; for example, we aim to make our communication with visitors and benefactors more friendly, more effective through better use of our resources, which include Museum events, exhibits, home page, and the vast array of mass communication outlets, including social media.

Looking at ourselves from a different vantage point, namely the Museum's exterior, we see that the building cannot be readily identified from the outside, especially when coming from the Riga Old Town or the Daugava River. We do not see either the name or the logo of the Museum of the Occupation of Latvia. Recognizing this deficiency, we organized a competition among designers to propose a solution. The winner, announced in May, was Ilze Kēniņa. Subsequently, our efforts to implement the project have met with numerous hurdles, both bureaucratic and financial – the estimated costs exceed our resources.

Therefore, dear readers of the Museum's newsletters, if you are waiting to respond to my request, made in January, to celebrate the Museum's birthday with a donation, please do so before the end of the year. When transferring the funds, please specify *Okupācijas muzejam 30* or *Occupation Museum 30*.

At the same time, a big thank you to our benefactors, whose gifts have arrived. Your generosity, such as the donation by Jānis and Velta Lazda, makes me believe that together we can reach our goal of 30 000 EUR. But perhaps we can surpass it?!

Sincerely,
Dzintra Bungs,

Latvijas Okupācijas muzeja biedrības
valdes priekšsēde • Chairperson of the Board of
the Museum of the Occupation of Latvia Association

Atcerēties. Pieminēt. Atgādināt. Atzīmēta Muzeja 30. gadadiena

2023. gada 1. jūlijā, 30 gadus pēc tam, kad Muzejs pirmo reizi vērā durvis apmeklētājiem, Vecrīgā, Mazajā ģildē notika svinīgs sarīkojums. Piedāvājam ieskatu jubilejas sarīkojuma norisē.

Viesu vidū bija Muzeja projekta autors, Viskonsīnas universitātes vēstures profesors Paulis Lazda, Latvijas valsts prezidents Egils Levits, valsts prezidents Guntis Ulmanis (1993–1999), ministriju pārstāvji, diplomāti, Muzeja pārstāvji ārvalstīs, LOMB biedri un Muzeja saime, pateicoties kuriem Muzejs ir strādājis, attīstījies un guvis starptautisku atpazīstamību. • Among the guests were the author of the Museum's project, University of Wisconsin history professor Paulis Lazda; President of Latvia, Egils Levits; President of Latvia, Guntis Ulmanis (1993–1999); representatives of various ministries; diplomats; Museum representatives abroad; LOMB members; and the Museum community, thanks to whom the Museum has been working, developing, and gaining international recognition.

Muzikālu sveicienu sniedza Rīgas projektu koris, diriģents Kristofers Volšs-Sinka • A musical greeting came from the Riga Project Choir, conducted by Christopher Walsh-Sinka.

Muzeja direktore Solvita Vība: "Kāds ir šodienas jubilārs? Bagāts. Bagātība nav aizjūru zelti un sudrabi. Mūsu Muzeja bagātība ir mūsu tautas vēsture, likteņa un gara mantas. Muzeja krājumā ir pāri par 73 000 vienību — priekšmeti, dokumenti, fotogrāfijas, vēstules, dienasgrāmatas. Audiovizuālo materiālu krājumā ir 2463 unikālas videoliecības. Mūsu bagātība ir mūsu saime — 30 gadu laikā valsts augstāko apbalvojumu ir saņēmuši 39 biedrības biedri un Muzeja darbinieki, šobrīd Muzejā strādā 47 profesionāļi, no kuriem 6 ir doktora un 23 maģistra grādi."

• In the words of Museum director Solvita Vība, "How to describe today's celebrity? Rich. But our riches are not foreign gold and silver. Our Museum's riches are the treasures of our people's history, destiny, and spirit. The Museum's collection holds over 73 000 items – objects, documents, photographs, letters, and diaries. Our audiovisual material collection includes 2463 unique video recordings. This collection is the largest of its kind in Europe. Our wealth is our community – these 30 years, 39 members of the Museum's staff and Association have received the country's highest award, and currently 47 professionals work at the museum, 6 with doctoral degrees and 23 with masters."

To remember. To commemorate. To remind. Celebrating the Museum's 30th Anniversary

On 1 July 2023, thirty years after the Museum first opened its doors to the public, a celebration was held at the Mazā Ģilde Hall in Riga's Old Town. Here is a glimpse of the anniversary event.

Savā uzrunā Latvijas valsts prezidents Egils Levits pauž: "Nozīmīga ir Muzeja darbība starptautiskajā arēnā. Muzejs ir norūdinājis, 30 gadus pretstāvēt Krievijas dezinformācijai un propagandai. Daudzu Rietumvalstu līderi, apmeklējot Okupācijas muzeju, redzēja tādus pašus noziegumus, kurus tagad redz Bučā un Irpiņā. Tas viņiem palīdzējis labāk izprast Krievijas imperiālisma būtību. Jāturpina Muzeja svētīgais darbs vienotas Eiropas vēsturiskās atmiņas veidošanā." • In his address, President Levits said, "The Museum's work is important in the international arena. The Museum has been tempered by 30 years of countering Russia's disinformation and propaganda. Many Western leaders who visit the Museum see the same sort of crimes that we now see in Bucha and Irpin. This has helped them to better understand the nature of Russian imperialism. The Museum's sacred work of building a united European historical memory must continue."

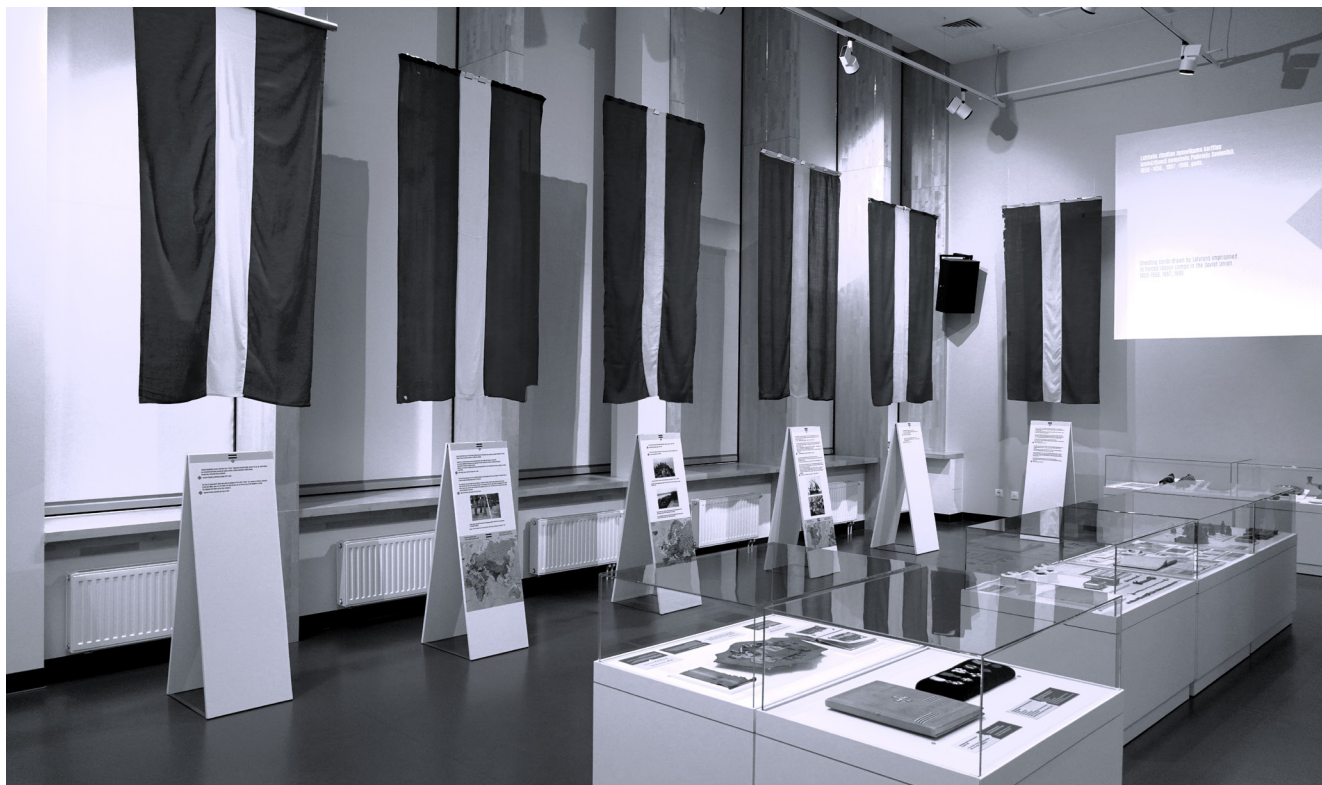
Klātesošos uzrunāja arī Muzeja pārstāvji un atbalstītāji no vairākiem kontinentiem. Attēlā no kreisās: OMFA priekšsēde Irēne Lazda, Latviešu apvienības Austrālijā un Jaunzēlandē prezidija priekšsēde Skaidrīte Aguļēviča, Amerikas Latviešu Apvienības izpilddirektore Marisa Gudrā, Daugavas Vanagu Centrālās Valdes priekšsēdis Aivars Sinka, Latvia Relief and Development Fund (Kanādā) priekšnieks Roberts Klaiše un pārstāve no Austrālijas Ināra Strungs • The audience was also addressed by the Museum representatives and supporters from around the world. From left: OMFA president Irēne Lazda, Latvian Association of Australia and New Zealand Chairperson of the Board Skaidrīte Aguļēviča, American Latvian Association executive director Marisa Gudrā, Latvian Welfare Association Central Board chairman Aivars Sinka, Latvia Relief and Development Fund (Canada) chairman Roberts Klaiše, and Museum representative from Australia Ināra Strungs.

Latvijas Okupācijas muzeja biedrības biedri kopā ar Latvijas valsts prezidentiem Egilu Levitu (2019–2023) un Gunti Ulmani (1993–1999). • Members of the Occupation Museum Association of Latvia with President Egils Levits and President Guntis Ulmanis (1993–1999).

Izstāde *Nacionālā svētnīca*

Atzīmējot Muzeja 30 gadu darbu, 29. jūnijā atklāta izstāde *Nacionālā svētnīca*. Izstādes nosaukuma pamatā ir atsauce uz Endrū Higinsa (*Andrew Higgins*) Muzeja vērtējumu laikrakstā *The New York Times* 2022. gada 25. septembrī.

Izstādes galvenā vērtība ir Muzeja krājuma piemīnās lietas ar Latvijas Republikas himnas vārdiem, karoga krāsām, ģerboni un latviešu tautiskiem simboliem. Priekšmeti izgatavoti okupācijas gados smagos apstākļos ieslodzījumā Rīgas Centrālcietumā un nometnēs Padomju Savienībā, kā arī latviešu bēgļu pārvietoto personu nometnēs Vācijā un mītnes zemēs.

Izstādē aplūkojami arī 12 Latvijas sarkanbaltsarkanie karogi, katrs ar savu stāstu: vairāki no karogiem ir paņemti līdz 1944. gadā, atstājot Latviju un dodoties bēgļu gaitās, vēlāk rūpīgi saglabāti ASV un Kanādā, daži no karogiem — slēpti Latvijā okupāciju gados.

Veidotāji: Aija Ventaskraste, Artūrs Romeiko, Taiga Kokneviča, Baiba Brieže, fotogrāfs Aivars Reinholds, angļu valodas teksti — Pēteris Kalniņš un Gundega Michele, mākslinieks Egils Mednis.

Pateicāmie visi priekšmetu dāvinātājiem, kuri uzticējuši Muzejam savu dzimtu relikvijas un nozīmīgas Latvijas vēstures liecības.

The Exhibition *A National Shrine*

To mark the Museum's 30 years of work, the exhibition *A National Shrine* was opened on 29 June 2023. The exhibition's title refers to Andrew Higgins' assessment of the Museum in a *The New York Times* article on 25 September 2022.

The main exhibits are the keepsakes of the Museum Collection which reveal words of the Latvian anthem, the colors of the flag, the coat of arms and other Latvian national symbols. The objects were made during the years of occupation under very difficult conditions in the Central Prison of Riga, in forced labor camps of the Soviet Union, as well as by Latvian refugees in displaced person (DP) camps of West Germany and later in countries of their resettlement.

The exhibition also features 12 Latvian flags – each with its own story. Several were taken with them by Latvians fleeing from Latvia in 1944 and later carefully preserved in the USA and Canada. Some of the flags were hidden in Latvia during the years of occupation.

Authors: Aija Ventaskraste, Artūrs Romeiko, Taiga Kokneviča, Baiba Brieže, photographer Aivars Reinholds, English texts: Pēteris Kalniņš and Gundega Michele, artist Egils Mednis.

We thank all the donors who have entrusted the Museum with historical objects related to their families and items that are significant testimonies to the history of Latvia.

Izstāde *Brīvības garu nevar nokaut!*

Sagaidot Latvijas Republikas proklamēšanas dienas svētkus, atklāta vides izstāde *Brīvības garu nevar nokaut!* Izstādes nosaukumā ietverta doma no 1948. gada 18. novembrī Valmieras Ekonomiskā tehnikuma 17 gadīgā audzēkņa Gundaba Putniņa uzrakstītā uzsaukuma ar tekstu "Patrioti! Komunisti nokauj miesu, bet brīvības garu tie nevar nokaut! Lai dzīvo 18. novembris!" kuru viņš izplatīja Valmierā.

Izstāde atspoguļo Latvijas jauniešu cīņu pret komunistisko okupācijas režīmu 1940.–1941. gadā un 1944.–1949. gadā. Izstāde stāsta par skolu jaunatnes darbības izpausmēm — nacionālu pretošanās organizāciju izveidošanu, nacionālu proklamāciju sagatavošanu un izplatīšanu, nacionālas un patriotiskas pārliecības saglabāšanu, balstīta uz dokumentālu faktoloģisku materiālu no Latvijas Okupācijas muzeja krājumā saglabātajām vēsturiskajām liecībām, kā arī uz Latvijas Valsts arhīva politisko tiesu procesa lietām.

Veidotāji: Aija Ventaskraste, Artūrs Romeiko, angļu valodas teksti — Gundega Michele, mākslinieks Egils Mednis.

Exhibition *They Cannot Kill the Spirit of Freedom!*

In anticipation of the celebration of the Proclamation Day of the Republic of Latvia, the environmental exhibition *They Cannot Kill the Spirit of Freedom!* was opened on November 16. Its title is a phrase from a statement written on 18 November 1948 by Gundabs Putniņš, a 17-year-old student of Valmiera Economic Technical School. His text was: "Patriots! The communists slaughter the flesh, but they cannot kill the spirit of freedom! Long live November 18!" Putniņš distributed it on fliers in Valmiera.

The exhibition reflects the struggle of young people of Latvia against the communist occupation regime in 1940–1941 and 1944–1949. It shows the activities of school age youths – the establishment of national resistance organizations, the preparation and dissemination of national proclamations, and the preservation of national and patriotic beliefs. It is based on documented factual material from the historical testimonies preserved in the Museum's Collection and on the political court proceedings available in the State Archives of Latvia.

Authors: Aija Ventaskraste, Artūrs Romeiko; English texts – Gundega Michele, artist Egils Mednis.

Aija Ventaskraste,
Ekspozīcijas nodaļas vadītāja
• Head of Exhibition Department

Muzeja krājuma jaunieguvumi

New Additions to the Museum Collection

1943. gadā Rīgā izdotās Osvalda Freivalda grāmatas *Lielā sāpju draudze: 1940./41. gada boļševiku terora 36 000 upuru liktenis* fotokopija, ko pagājušā gadsimta 80. gados izgatavoja **Alberts Magone** fotodarbnīcā sava dzīvokļa vannasistabā Rīgā. Grāmatas vākos iesēja Elga Īle. • A photocopy of Osvalds Freivalds' book *The Vast Congregation of Grief: The Fate of 36,000 Victims of the Bolshevik Terror of 1940/41*, published in Riga in 1943. The photocopy was made in the 1980s by **Alberts Magone** in his apartment's bathroom in Riga. The covers were made by Elga Īle.

Dzintras Bungas dāvinātais ASV armijas lauku virtuves katls ar vākā iepiestu tekstu "U.S. 1944". Katls Bungas ģimenes īpašumā nonāca, kad 1948. gadā Rēgensburgā (Vācijā) izvietotā ASV armijas daļa tika pārdislocēta uz citu vietu. Dzintras Bungas māte Meta Bungas katlu izmantoja rupjmaizes mīklas mīcīšanai, dzīvojot bēgļu nometnē Rēgensburgā un vēlāk dzīves vietā ASV.

Nacionālās pretošanās kustības dalībnieka **Bruno Javoīša** portrets ieslodzīto vasaras formā. Eļļas glezna radīta nometnē Mordovijas APSR 1966. gadā. Autors — ieslodzītais ukraiņis Venjamins Dužinskis, kurš nometnē strādāja kā mākslinieks — noformētājs, gleznoja, Bruno Javoīšam pozējot māksliniekam no darba brīvajā laikā. • Portrait of **Bruno Javoīšs**, a member of the National Resistance Movement, wearing a prisoner's summer uniform. The oil painting was created in a forced labour camp in the Mordovian ASSR in 1966. Its author was the incarcerated Ukrainian Venyamin Duzhinsky, who worked in the camp as an artist – designer. He painted Bruno Javoīšs who posed for him during their spare time.

• **Dzintra Bungas** donated the U.S. Army country kitchen pot with "U.S. 1944" engraved on its lid. The Bungas' family had acquired it in 1948, while living in a refugee camp in Regensburg (Germany) and a part of the U.S. Army stationed there was relocated. Dzintra's mother, Meta, used it to knead rye dough in the camp, and later also in the USA.

Taiga Kokneviča,
Latvijas Okupācijas muzeja galvenā
krājuma glabātāja • Head of Collections

Valsts valodas dienai veltītā starptautiskā konference *Valoda un vara*

2023. gada 20. oktobrī Latvijas Okupācijas muzejā notika Valsts valodas dienai veltītā starptautiskā konference *Valoda un vara*. Tajā referēja Latvijas un ārvalstu pētnieki no Ukrainas, Igaunijas un Lietuvas. Konferencē aplūkotā tematika turpināja Valerijas Bērziņas-Baltiņas piemiņas projekta aizsāktu pētniecību par valodu pastāvēšanu totalitārisma apstākļos, šoreiz — laikā no 1960. līdz 1980. gadiem. Vadošais tehnoloģiju lokalizācijas uzņēmums *Tilde* nodrošināja konferences automatisko tulkošanu no angļu uz latviešu valodu un otrādi, kas arī *Tildei* bija jauna pieredze — pirmo reizi lietojot mākslīgā intelekta tehnoloģiju konferencē runāto tekstu tulkošanai.

Ar referātiem par rusifikācijas politiku Ukrainā un krievu valodas ietekmi pašreizējā Krievijas un Ukrainas karā, valodas politikas metodēm un tulkošanas paradoksiem padomju Igaunijā un Lietuvā referēja attiecīgi Ihors Kuliks (*Kulyk*), Ukrainas Nacionālās atmiņas institūta arhīva direktors, Marts Rannuts (*Rannut*), Tartu Universitātes profesors un Nijolē Maskaliūnienē (*Maskaliūnienē*), Viļņas Universitātes profesore. Konferencē referēja arī Dens Dimiņš, Ieva Kalniņa, Sarma Kļaviņa, Lidija Leikuma, Ilmārs Mežs, Mārtiņš Mintauris, Vineta Skujiņa, Pēteris Vanags, Andrejs Veisbergs un Jānis Veckrācis.

Konferencē aplūkotās tēmas – tulkojumu cenzūra pēdējā laika laikā, Latvijas iedzīvotāju valodu prasme tautas skaitīšanas datos (1920–1989), padomju tautas jēdziens un valodas politika Brežņeva varas gados, internacionālās valodas jēdziens Latvijas PSR zinātniskajā literatūrā, latgaliešu rakstu valodas aizliegums LPSR, lietvārda *kolektīvs* lietojums latviešu valodā, Jāņa Endzelīna skolnieks Pēteris Kļaviņš valodniecības vēstures likločos u. c.

International Conference *Language and Power* dedicated to the State Language Day

On 20 October 2023, the Museum hosted an international conference *Language and Power* dedicated to the State Language Day. It was attended by Latvian and foreign researchers from Ukraine, Estonia, and Lithuania. The theme of the conference continued the research initiated by the Valerija Bērziņa-Baltiņa memorial project on languages under totalitarianism – this time from 1970s to 1980s. *Tilde*, a leading language technology support company, provided automatic translation from English to Latvian and vice versa. This was also a new experience for *Tilde*.

Reports on the policy of Russification in Ukraine and the influence of the Russian language in the current Russo and Ukrainian war, language policy methods and translation paradoxes in Soviet Estonia and Lithuania were presented by Ihor Kulyk, Director of the State Archives of the Ukrainian Institute of National Remembrance, Mart Rannut, Professor at the University of Tartu and Nijolė Maskaliūnienė, Professor at Vilnius University, respectively. Papers were also presented by Dens Dimiņš, Ieva Kalniņa, Sarma Kļaviņa, Lidija Leikuma, Ilmārs Mežs, Mārtiņš Mintauris, Vineta Skujiņa, Pēteris Vanags, Andrejs Veisbergs, and Jānis Veckrācis.

The topics covered were – censorship of translations during the post-Stalinist period, language proficiency of the Latvian population in the census data (1920–1989), the concept of a Soviet nation and language policy during Brezhnev's rule, the concept of an international language in the scientific literature of the Latvian SSR, the prohibition of the Latgalian written language in the Latvian SSR, use of the word *collective* as a noun in Latvian, the fate of a student of Jānis Endzelīns in the linguistic labyrinth, et al.

Vineta Skujiņa,

Valerijas Bērziņas-Baltiņas piemiņas fonda
vadošā pētniece • Senior researcher

Vēstules Latvijai Letters to Latvia

Latvijas Okupācijas muzeja 30. jubileja sakrita ar Vispārējo dziesmu svētku 150. gada dienu. Svētki atkal dzimtenē apvienoja latviešus no visas pasaules — kādam, tas bija ikgadējs brauciens uz Latviju, bet daudziem, tas bija pirmais brauciens uz zemi no kuras nākuši viņu senči. Aicinām ielūkoties dažos ierakstos Muzeja viesu grāmatā, kas parāda, cik svarīgi ir saglabāt savu vēsturi, kultūru un cik latviešu tautai ir daudz spēka svešumā uzturot savas zemes mīlestību.

"Tu esi Latvijas dārgums, ja neaizmirsti Latvijai būtisko, ja neaizmirsti tos, kuri par mūsu brīvību un neatkarību ir cīnījušies. Tu esi Latvijas dārgums, ja nes tālāk latviskuma kodu! Tu esi Latvijas dārgums, ja Tev nav vienalga, kas notiek ar Tavu valsti, tautu un valodu! Paldies, ka Tu esi!" Velga Līcīte-Meldere

"You are the treasure of Latvia if you do not forget what is important for Latvia, if you do not forget those who have fought for our freedom and independence. You are the treasure of Latvia if you carry the Latvian code! You are a treasure of Latvia if you care what happens to your country, nation, and language! Thank you for being you." Velga Līcīte-Meldere

For my father
Kārlis Rukis
who was born Smiltene
1925 and was in the Latvian -
Lithuanian (15th div) luckily was captured
by the Brits in a POW camp in Germany
(Chubock where he met my German mum)
This brought a lot of emotion and thanks
Ingried Rukis
UK x. God bless Latvia &
and Ukraine

"Aizkustinoši, smagi — vecāki aizbēga uz Zviedriju 1944. g.

Tur uzturējām latviešu garu, identitāti un valodu. Atminot tēvu Jāni Ritumu un māti Mirdzu. 4. jūlijā 2023. g. / Rita Rituma"

"Touching, arduous — parents fled to Sweden in 1944. There we maintained the Latvian spirit, identity, and language. In memory of my father Jānis Ritums and mother Mirdza. 4 July 2023 / Rita Rituma"

The 30th anniversary of the Museum of the Occupation of Latvia coincided with the 150th anniversary of the Latvian Song Festival. The return to the homeland for this event united Latvians from all over the world — for some, it was an annual trip to Latvia, but for many, it was the first trip to the land of their ancestors. We invite you to look at a few of the entries in the Museum's guest book, which show how important it is to preserve a families' history and culture and the strength of Latvians as they maintain a love for their land while living in foreign countries.

Dievs svētī Latviju! Thank you for your strength,
My Mother Vija Palde and family Evalds, Elza & Uldis
1944-49. Now Paldies, for the LV 150th song & dance fest
Ardievu, Indra & Michael, Atlanta, USA 2023.

3. 7. 23

"Dievs svētī Latviju (God save Latvia)! Thank you for your strength. My Mother Vija Palde and family Evalds, Elza & Uldis. 1944-49. Now Paldies, for the LV 150th song & dance fest. 2023. Ardievu (farewell), Indra & Michael, Atlanta USA."

"Dievs svētī Latviju! Paldies par Jūsu spēku. Mana māte Vija Palde un ģimene Evalds, Elza un Uldis. 1944-1949 Šobrīd Paldies par Latvijas 150. dziesmu un deju svētkiem. 2023. Ardievu, Indra un Michael, Atlanta ASV."

On our Independence day - July 4, 2023 - we
celebrate Latvia's Independence
JENNIFER L. STEGERS &
Nicholas Janis Stegers
I've been an American my whole life,
but just now do I feel like I've come home.

"On our Independence day - July 4, 2023 - we celebrate Latvia's Independence Jennifer L. Stegers & Nicholas Janis Stegers I've been an American my whole life, but just now do I feel like I've come home."

"Mūsu Neatkarības dienā — 2023. gada 4. jūlijā — mēs svinam Latvijas neatkarību. Dženifera Stegers (Jennifer Stegers) un Nikolass Janis Stegers (Nicholas Janis Stegers) Es visu savu mūžu esmu bijis amerikānis, bet tikai tagad man ir sajūta, ka esmu atnācis mājās."

I am a first generation Australian from Latvian parents who emigrated to Australia from the displaced persons camps in the late 1940's. My grandmother would recite to me the Latvian history of the golden age 1918-1939, the devastation of war 1939-45, the life of a refugee 1945-48, and the times of new beginnings in a land of freedom and opportunity 1948 -> onward.

I made my first visit to Latvia in 1998 and the original occupation museum was the first item on my list of things to do. Going through the exhibits brought back to me the tales of my grandmother, and what she and the family endured.

I have since acquired Latvian citizenship, as have my 3 daughters (including Larissa's testimony above). Thank you for maintaining such an important recreation of the past, because it is in knowing the past influences, and the resilience of the Latvian people that gives hope and strength for the future. May God bless Latvia.
Aldis, Astrid, Natasha & Larissa Purins. 5-7-23

"I am a first generation Australian from Latvian parents who emigrated to Australia from the displaced persons camps in the late 1940's. My grandmother would recite to me the Latvian history of the golden age 1918-1939, the devastation of war 1939-45, the life of a refugee 1945-48, and the times of new beginnings in a land of freedom and opportunity 1948 -> onward.

I made my first visit to Latvia in 1998 and the original occupation museum was the first item on my list of things to do. Going through the exhibits brought back to me

the tales of my grandmother, and what she and the family endured.

I have since acquired Latvian citizenship, as have my 3 daughters (including Larissa's testimony above). Thank you for maintaining such an important recreation of the past, because it is in knowing the past influences, and the resilience of the Latvian people that gives hope and strength for the future. May God bless Latvia.

Aldis, Astrid, Natasha & Larissa Purins. 5-7-23"

"Esmu pirmās paaudzes austrālietis ar latviešu vecākiem, kas izceļoja uz Austrāliju no pārvietoto personu nometnes 1940. gadu beigās. Mana vecā māte man stāstīja par Latvijas zelta laikiem 1918.-1939., kara postījumiem 1939.-45., bēgļu dzīvi 1945.-48., kā arī par laiku iespēju un jaunu sākumu zemē, sākot no 1948. gada un turpmāk.

Pirmo reizi Latviju apmeklēju 1998. gadā un oriģinālā okupācijas muzeja apmeklējums bija pirmā vietā manu darāmo lietu sarakstā. Ejot cauri ekspozīcijai, es atminējos manas vecās mātes stāstījumus un arī, ko mūsu ģimene pārdzīvoja.

Kopš tā laika esmu ieguvis Latvijas pilsonību, tā pat arī manas 3 meitas (Larissas ieraksts virs mana). Paldies, ka uzturat tik svarīgu pagātnes atdarinājumu, jo zinot pagātnes notikumus un latviešu noturību mēs iegūstam cerību un spēku nākotnei. Lai Dievs svētī Latviju.

Aldis, Astrid, Natasha un Larissa Purins."

"With grandparents who both have emigrated from Latvia due to the Occupations, I found visiting this country (& museum) a reminder of the life they lived. Thank you for opening my eyes to more knowledge of the strength & heart of Latvians. I am thankful for the strength of my ancestors & the refuge they found in Australia. I am equally proud to have Latvian blood in me - the blood of strength, resilience & perseverance. Proud to be Latvian.

Thank you. Larissa (Australia).

May peace rule & light overcome darkness."

5/7/23

With grandparents who both have emigrated from Latvia due to the Occupations, I found visiting this country (& museum) a reminder of the life they lived. Thank you for opening my eyes to more knowledge of the strength & heart of Latvians. I am thankful for the strength of my ancestors & the refuge they found in Australia. I am equally proud to have Latvian blood in me - the blood of strength, resilience & perseverance. Proud to be Latvian. Thank you. Larissa (Australia)
May peace rule & light overcome darkness. 5/7/23

"Apmeklējot šo valsti (un muzeju) man bija iespēja atminēties par dzīvi kādu dzīvoja abi mani vecvecāki, kas izceļoja no Latvijas okupācijas dēļ. Paldies, ka atvērāt man acis labākai izpratnei par latviešu spēku un sirdīm. Esmu pateicīga par savu priekšteču izturību un patvērumu, ko viņi atrada Austrālijā. Es arī esmu lepna par savām latviešu asinīm, kas rit manī — dodot spēku, izturību un neatlaidību. Lepna būt latvietē. Paldies. Larissa (Austrālija). Lai miers valda un gaisma uzvar tumsu."

Santa Dunaiska,

Digitālo mediju speciāliste

• Digital Media Specialist

Tiek veikts nozīmīgs darbs Latvijas vēsturiskās atmiņas saglabāšanā

Tādu sava darba vērtējumu esam saņēmuši no 14. Saeimas deputātes Irmas Kalniņas.

Audiovizuālo materiālu krātuves speciālisti šogad aktīvi turpinājuši ierakstīt videoliecības. Kopš 2022. gada oktobra ierakstīto videoliecību skaits pieaudzis par 32, kopā sastādot 2474 videoliecību ierakstus. Krājumu papildinājušas videoliecības no 1941. gadā (Biruta Ulpe, Juris Lauva, Māra Pauriete, Ints Banga, Ārija Beāte Upmale) un 1949. gadā deportētajiem (Jānis Daugavietis, Malda Jansone, Andris Cīrulis, Ārija Beņķe), nometinājumā dzimušajiem (Vilis Krištopans, Tamāra Briede, Tāivaldis Penkulis, Viktors Suškēvičs), tiem, kas, kā bērni kopā ar savām ģimenēm devās bēgļu gaitās prom no Latvijas (Aija Priedīte, Māra Nūsoma-Sātiņa) un tiem, kas dzimuši latviešu ģimenēs ārpus Latvijas un tagad ir pārcēlušies uz dzīvi Latvijā (Irma Kalniņa, Pēteris Kalniņš,

Annemarija Linaresa, Valda Liepiņa, Ilze Auzere). Tāpat ierakstīti to cilvēku dzīvesstāsti, kuri arestēti padomju okupācijas laikā (Viktors Antonovičs, Teodors Ausejs, Malvīne Bokta, Alfrēds Stinkuls) un tādi, kas paši tiešas represijas nepiedzīvoja, tomēr pieredzējuši vēsturiski nozīmīgus notikumus kā aculiecinieki (Rolands un Velta Drevinski, Lūcija Saulīte, Kaspars Skalbergs, Ieva Ozoliņa, Zīgurds Valdis Konstants). Īpaša bija nedēļa, kad Rīgu pieskandināja dziesmas un deju soļi no visas Latvijas un pasaules — Vispārējo latviešu Dziesmu un Deju svētku laikā ierakstījām Ivara Bērziņa un Andra Anuža videoliecības — viņi paralēli svētku pasākumu apmeklēšanai veltīja daļu no sava laika mums, lai iemūžinātu ne tikai savu, bet arī savu dzimtu vēstures nākotnei. Sakām lielu paldies visiem, kas atraduši laiku un piekrituši savus dzīvesstāstus uzticēt mums!

2023. gada 11. augustā, ierakstot Rolanda Drevinska videoliecību Skaistkalnes pagasta "Brikaucku" mājās
• 11 August, 2023. Recording Rolands Drevinskis' video testimony at the *Brikaucki* farmstead in Skaistkalne parish.

Important work is being done to preserve Latvia's historical memory

We received this assessment of our work from Irma Kalniņa, Deputy of the 14th Saeima.

This year, our Audiovisual Archive specialists have actively continued recording video testimonies. Since October 2022, the number of recorded video testimonies has increased by 32, to a current total of 2,474. The collection has been enriched by video testimonies from deportees of the years 1941 (Biruta Ulpe, Juris Lauva, Māra Pauriete, Ints Banga, Ārija Beāte Upmale) and 1949 (Jānis Daugavietis, Malda Jansone, Andris Cīrulis, Ārija Benķe), those born in Siberian exile (Vilis Krištopans, Tamāra Briede, Tāivaldis Penkulis, Viktors Suškēvičs), those who as children fled Latvia as refugees with their families (Aija Priedīte, Māra Ņūsoma-Sātiņa) and those who were born in Latvian families outside Latvia and have now moved to Latvia (Irma Kalniņa, Pēteris Kalniņš, Annemarija Linaresa, Valda Liepiņa, Ilze Auzere). The life stories have also been recorded

of people who were arrested during the Soviet occupation (Viktors Antonovičs, Teodors Ausejs, Malvīne Bokta, Alfrēds Stinkuls) as well as those who did not suffer direct repression, but witnessed historically significant events (Rolands and Velta Drevinski, Lūcija Saulīte, Kaspars Skalbergs, Ieva Ozoliņa, Zigurds Valdis Konstants). The week when Riga was filled with songs and dances from all of Latvia and around the world was most special: during the Latvian Song and Dance Festival we recorded video testimonies of Ivars Bērziņš and Andris Anužs, who set aside time from attending the festival events to let us capture not only their own, but also their families' histories for posterity. We are very grateful to everyone who found time to share their life stories with us!

Evita Feldentāle,

Audiovizuālo materiālu krātuves vadītāja
• Head of the Audiovisual Archive

2023. gada 19. maijā, ierakstot Maldas Jansones videoliecību. Viens no Maldas Jansones Sibīrijā savāktā herbārija ziedu attēliem rotāja 57. Apkārtraksta vāku. Tagad muzeja krājumā glabājas ne tikai viņas veidotais herbārijs, bet arī pašas videoliecības ieraksts • 19 May 2023. Recording the video testimony of Malda Jansone. An image of flowers from the herbarium Malda Jansone collected in Siberia adorned the cover of our 57th Newsletter. The Museum's Collection now includes not only the herbarium she created, but her own video testimony as well.

2023. gada 31. augustā muzejā viesojās 14. Saeimas deputāte Irma Kalniņa, lai noslēgtu pāris dienas iepriekš iesāktu videoliecības ierakstu, daloties ne tikai savā, bet arī savu vecāku dzīves stāstos. Kalniņas kundze augsti novērtēja muzeja darbu Latvijas vēsturiskās atmiņas saglabāšanā • On 31 August 2023, Irma Kalniņa, Deputy of the 14th Saeima, visited the museum to complete the video testimony she had begun several days earlier, sharing not only her own life story, but also that of her parents. Ms Kalniņa highly appreciated the Museum's work in preserving Latvia's historical memory.

Stūra māja TOREIZ UN TAGAD

Balts, stalts nams Brīvības un Stabu ielas stūrī — nejauša un nezinoša garāmgājēja acij gluži tipisks nacionālā romantisma arhitektūras paraugs Rīgas sirdī — savu dzīvi sācis, pateicoties ievērojamā arhitekta Aleksandra Vanaga spalvai 1912. gadā. Sākotnēji — īres nams ar veikaliem pirmajā stāvā; stāstā pieminēšu dažus ēkas iedzīvotājus.

Nama mierīgā dzīve nav ilga — Stučkas režīma varas periodā 1919. gadā te saimnieko Revolucionārā kara komiteja, pēc padomju okupācijas — Iekšlietu tautas komisariāta, vēlāk — Valsts drošības komiteja. Ēkā izveido ieslodzījuma kameras, pastaiģu laukumu un nāvēssoda izpildes vietu. Padomju represīvā iestāde ēku pielāgo savām vajadzībām, bet par šo pārbūvi Rīgas Būvvaldē vairs nav atrodami nekādi dokumenti — pēc VDK rīkojuma ir iznīcināts pat būvprojekts. Pēc Latvijas neatkarības atgūšanas līdz 2008. gadam ēkā darbojās Valsts policija. Ar valdības lēmumu ēka ir saglabāta valsts īpašumā, un 2020. gadā visai ēkai ir piešķirts valsts nozīmes vēsturiska notikuma vietas statuss.

Kopš 2015. gada ēkā ir aplūkojama izstāde *Čekas darbība (vēlāk: vēsture) Latvijā*, kurā skaidrota padomju represīvo iestāžu vēsture un darbība Latvijā. Līdztekus apmeklētāji var apskatīt arī atsevišķas ēkas daļas — ieslodzījuma kameras, pastaigu laukumu, virtuvi.

Arī pēdējā dekāde Stūra mājā nav bijusi mierīga: ēkas tehniskais stāvoklis, īpašumtiesību un finansējuma jautājumi liek gan Muzejam, gan ne vienai vien valdībai un ministrijai meklēt risinājumus un domāt par ēkas nākotni. 2023. gads nebija izņēmums — tas sākās trauksmaini — ar brīdinājumu, ka pēc 1. marta telpas vairs nedrīkstēs izmantot. Janvārī, tiekoties ar Būvniecības valsts kontroles biroja pārstāvjiem, Nacionālās Kultūras mantojuma pārvaldes ekspertiem un Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta pārstāvjiem, tika panākts kompromiss un telpu lietošanu pagaidām ļauts turpināt. Valdība solīja arī īpašu *Stūra mājas likumu* un finansējumu ēkas remontam. Situācija gada izskaņā — oktobra nogalē Muzeja direktore Solvita Vība tikās ar kultūras ministri Agnesi Loginu. Ministre sola politisku atbalstu Stūra mājas darbībai — tas vieš cerības, ka Stūra mājas aktīvā un profesionālā komanda varēs turpināt

darbu arī pēc 2024. gada 7. maija — šis ir nākamais ēkas politiski tehniskā stāvokļa *sakārtošanas* termiņš.

2023. gada oktobra beigās, kad top šis stāsts, Stūra mājā bijuši jau 41 000 apmeklētāju, pārsniedzot 2022. gada rezultātu. Bet kas gan ir Stūra mājas apmeklētājs? — Visbiežāk ēkas durvis ver vēstures entuziasts no ārzemēm, tomēr arvien biežāk dzirdama arī latviešu valoda, — par spīti tam, ka daudzi jo-projām baidās šeit ienākt. Ne viens vien apmeklētājs stāsta, ka agrāk labi juties vien tad, kad pārgājis ielas pretējā pusē, lai nebūtu jāsajūt Stūra mājas aukstās fasādes dvesma. Arī mans vecvectēvs Jānis Siliņš ir smacis šajos mūros — uzskatu, ka ikvienam

no mums, kam dārga šī valsts, ir pienākums šeit atnākt un ieskatīties acīs savām bailēm.

Pateicoties valsts finansētās programmas *Latvijas skolas soma* atbalstam, nerimstoši bieži kameru drūmās durvis ver Latvijas skolu skolēni un skolotāji.

Nebaidās un nāk arī tie, kuri ir uz savas ādas nepastarpināti izjutuši padomju represīvo iestāžu darbību. Ruta Aleksandroviča, ko vēstures entuziasts un uzmanīgāks apkārtraksta lasītājs atcerēsies kā operācijas *Kāzas* dalībnieci, augustā bija atnākusi palūkoties uz kameru Nr. 1. Kamerā Ruta nonāca par dalību ebreju kopienas 1970. gadā

plānotajā lidmašīnas nolaupīšanā, lai bēgtu uz Rietumiem. Operācija *Kāzas* — jo bēgšanas plānošanas laikā dalībnieku pāris tēloja līgavu un līgavaini un pārējie dalībnieki tēloja kāzu viesus. Lidmašīna netika nolaupīta, jo VDK darbinieki ieradās lidostā un apcietināja visus dalībniekus. Rutu apsūdzēja par *pretpadomju aģitāciju*, nepatiesu ziņu izplatīšanu par ebreju diskrimināciju PSRS. Dokumentālo filmu *Operācija Kāzas* bija iespējams skatīt arī Stūra mājas kultūras programmas ietvaros pagājušajā gadā.

Stūra māja ir okupācijas lieciniece. Tās sienas mēmi kliec savu liecību, tās simbolizē spēju pretoties, nepadoties un izturēt totalitāra režīma spaidus. Šeit ienākot, noliecām galvas un pieminam tos, kas atdeva savas dzīves un dzīvības par mūsu brīvību. Gaismu ēkas tumšajos, saltajos mūros ienesam mēs — cilvēki. Ienākot atnesam gaismu, prom ejot paņemam līdzīgu vēstures, ko nest pasaulē un stāstīt, lai vēsture neatkārtotos. Atnāc. Nebaidies.

Ruta Aleksandroviča jaunībā.
• Young Ruta Aleksandroviča.

THE Corner House THEN AND NOW

(KGB BUILDING)

The white, stately building at the intersection of Brīvības and Stabu streets – to a random unknowing passer-by, is a typical example of National Romanticism architecture in central Riga. It began its life in 1912 from the pen of the renowned architect Aleksandrs Vanags. Initially it was an apartment building with shops on the ground floor; this story will recall some of the building's inhabitants.

The peaceful life of the building was brief. In 1919, it was occupied by the Latvian Revolutionary War Committee, then the Latvian Ministry of the Interior. During the Soviet occupation, it housed the People's Commissariat of the Interior and the State Security Committee (KGB) of the Latvian SSR. During this time prison cells, a fenced-in walking area, and an execution site were constructed inside. The Soviet repressive authorities adapted the building to their own needs, but the present City Building Authority no longer has any documents on its conversion: even the construction project was destroyed by order of the KGB. After Latvia regained its independence, the building was used by the State Police until 2008. By a government decision, the building has been retained under state ownership, and in 2020 the entire building was granted the status of a historic site of national importance.

The Museum of the Occupation of Latvia which since 2015 has hosted the exhibition *The History of the Cheka in Latvia*, explaining the history and activities of Soviet repressive institutions in Latvia. In addition to the exhibition, visitors can also visit some parts of the building: the prison cells, walking area, and kitchen.

The last decade at the Corner House has likewise not been a peaceful one: the physical condition of the building, ownership and funding issues have forced the Museum, and more than one government and ministry, to search for solutions and think about the building's future. 2023 has not been an exception – it started on an alarming note, with a warning that the premises cannot be used after March 1. In January a meeting was held with representatives of the State Office for Building Control, experts from the National Cultural Heritage Board, and the State Fire and Rescue Service, and a compromise was reached, allowing for temporary use of the premises. The government also promised a special *Corner House Law* and funding for the building's repair.

The present situation as we approach the year's end: in late October, Museum Director Solvita Vība met with the Minister of Culture, Agnese Logina. The Minister promised political support for the work of the Museum at the Corner House, giving hope that our active and professional team will be able to continue its work after

7 May 2024, which is the next deadline for the political and technical *clean-up* of the building.

At the end of October 2023, as this story is being written, 41,000 visitors have already visited the Corner House this year, surpassing the figure for 2022. But who visits the Corner House? Most often they are history enthusiasts from abroad, but increasingly often the Latvian language is also heard – this in spite of the fact that some people still fear to enter. Many visitors tell us that they used to feel secure only when they had crossed the street to the opposite side, so as not to feel the cold wind of the Corner House's facade. My great-grandfather Jānis Siliņš also languished within these walls, and I believe that each one of us who holds this country dear has a duty to come here and face our fears.

Thanks to the support of the state-funded program *Latvia's School Bag*, the gloomy doors of these chambers are frequently opened by Latvian school students and teachers.

Some people who experienced at first hand the work of Soviet repressive institutions do not fear to visit. Ruta Aleksandroviča, who may be remembered by history enthusiasts and attentive readers of this newsletter as a member of operation *Wedding*, came in August to look at prison cell Number 1. Ruta was held in that cell for her participation in the planned hijacking of a plane by members of the Jewish community to escape to the West in 1970. Operation *Wedding* was so named because, during the escape attempt, it was planned that

two participants would pose as a bride and groom, while the other participants posed as wedding guests. The plane was not hijacked – KGB personnel arrived at the airport and arrested all the participants. Ruta was accused of *anti-Soviet agitation*, i.e., spreading false news about anti-Jewish discrimination in the USSR. The documentary film *Operation Wedding* was screened last year as a part of the Corner House's cultural program.

The Corner House is a witness to the occupation. Its walls silently shout their testimony and symbolize the ability to resist, to not give up and to survive the oppression of a totalitarian regime. When we enter there, we bow our heads and remember those who gave their lives for our freedom. It is we, the people, who bring light into the dark, frosty walls of the building. When we enter, we bring light, and when we leave, we take with us a piece of history to carry into the world and share so that history does not repeat itself. Come. Don't be afraid.

Ruta Aleksandroviča un gids Aivars Riekstiņš pie Stūra mājas 2023. gada augustā. • Ruta Aleksandroviča and Museum guide Aivars Riekstiņš at the Corner House, August 2023.

Evita Veinberga,

projekta *Stūra māja* vadītāja

• Manager of the project *Corner House*

Izdots tūrisma maršruts par *Pretošanos komunistiskajam režīmam un valstiskās neatkarības atgūšanas* piemiņas vietām

Muzeja Publiskās vēstures nodaļa ir izstrādājusi vienas dienas kājāmgājēju maršrutu pa Vecrīgas un Bulvāru loka piemiņas vietām. Maršruts ir tapis Muzeja un Kultūras ministrijas līdzdarbības līguma *Pierādījumos balstītas informācijas par Latvijas vēstures notikumiem popularizēšana* ietvaros un ar Kultūras ministrijas finansējumu.

Maršruta aprakstā ir Rīgas karte, kurā atzīmēts 21 vēsturisks objekts/ piemiņas vieta. Par katru objektu ir īss apraksts latviski un angliiski, kas ilustrēts ar vēsturiskiem un mūsdienu attēliem. Maršruta izstrādes un tekstu autors ir Richards Pētersons, tekstu tulkojis Pēteris Kalniņš, maketu un druku nodrošināja Karšu izdevniecība *Jāņa sēta*, māksliniece Līga Dubrovskā, izdevējs Latvijas Okupācijas muzeja biedrība.

Maršruta oficiālā atklāšana notika 21. augustā, atzīmējot Konstitucionālā likuma *Par Latvijas Republikas valstisko statusu* pieņemšanas 32. gadadienu un pieminot gaidāmo Hitlera–Staļina pakta 84. gadadienu. Ekskursijā piedalījās kolēģi un viesi no Bjalistikas Sibīrijas piemiņas muzeja (*Muzeum Pamięci Sybiru*), Lietuvas Genocīda un pretošanās pētniecības centra (*Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras*), biedrības Krievu balss Latvijai, radio Brīvība (RFE/RL), Latvijas Kara muzeja un citi. Ekskursiju vadīja Gints Apals, angļu valodā tulkoja Pēteris Kalniņš, bet krievu – Edvīns Evarts. Tūrisma maršruta apraksts un karte ir bez maksas pieejami dažādos Rīgas tūrisma un informatīvajos centros, kā arī ekskursiju var pieteikt Okupācijas muzejā un veikt to Muzeja gida pavadībā.

A New Publication – Description of a Walking Tour of Memorial Sites for *Resistance to the Communist Occupation Regime and Restoration of Independence*

Rīgas 41. vidusskolas 2.2. līmeņa, 5. nodaļas Jaunsargu vienība gida Kārļa Krēķa pavadībā 2023. gada 11. novembrī, devās Vecrīgā pa maršrutu: "Pretošanās komunistiskajam okupācijas režīmam un valstiskās neatkarības atgūšana". • The Young Guards of the Riga Secondary School No 41 follow the new walking tour with the Museum Guide Kārlis Krēķis on 11 November 2023

The Museum's Public History Department has developed a one-day walking route of memorial sites in Old Riga and the boulevards around it. The project is a part of a co-operation agreement between the Museum and the Ministry of Culture entitled *Popularizing Evidence-based Information on Latvian Historical Events* and funded by the Ministry of Culture.

The route description includes a map showing the location of 21 historical sites. Each site is described in Latvian and English and illustrated with historical and contemporary images. The route and text were created by Richards Pētersons, translated by Pēteris Kalniņš, layout and printing provided by the *Jāņa sēta* Publishing House, artist Līga Dubrovskā, and published by the Latvian Occupation Museum Association.

The route was officially opened on 21 August 2023 to mark the 32nd anniversary of the Independence Day of Latvia and the 84th anniversary of the Hitler-Stalin Pact. The tour was attended by colleagues and guests from the Sybir Memorial Museum in Białystok, the Lithuanian Genocide and Resistance Research Centre, the Russian Voice for Latvia Association, Radio Liberty (RFE/RL), the Latvian War Museum, and others. The tour was led by Gints Apals, translated into English by Pēteris Kalniņš and into Russian by Edvīns Evarts. The route description including the map are available free of charge at various Riga tourism and information centres. A walking tour with a guide can be booked at the Museum of the Occupation of Latvia.

Kristīne Čakstiņa,

Piemiņas vietu projekta pētniece,
maršruta līdzautore • Memorial Site Project
Researcher and route co-author

Aicinām ziedot piemineklim pretošanās kustības dalībnieku godināšanai

Tēlnieka Kristapa Gulbja veidoto pieminekli *Svešo varai spītējot* paredzēts uzstādīt Radio ielā 1, Rīgā, netālu no Latvijas Nacionālās operas, vietā, kurā 1963. gada 5. decembra rītā toreiz 22 gadus vecais Rīgas Aviācijas institūta students Bruno Javoišs 76 metrus augstajā radiotornī tieši pretī Rīgas pilsētas Galvenajai milicijas pārvaldei uzvilka neatkarīgās Latvijas sarkanbaltsarkano karogu. Saistībā ar gaidāmajiem padomju okupācijas svētkiem — PSRS Konstitūcijas dienu — tornī tajā dienā bija jāplīvo Latvijas PSR karogam, kuru Bruno Javoišs nomainīja pret neatkarīgās Latvijas simbolu. Bruno Javoiša protesta akts bija labi pamanīts notikums. Latvijas karogs Rīgas radiotornī plīvoja visu dienu, jo tā ātrai noņemšanai milicijas darbiniekiem nebija resursu. Par šo varonīgo rīcību Bruno Javoišs tika notiesāts un viņam piesprieda 7 gadu ieslodzījumu Mordovijas APSR nometnēs.

Muzejs un pieminekļa izveides iniciatīvas autori piemiņas vietai ir piešķirušī plašāku nozīmi. Muzeja direktore Solvita Vība: "Mēs vēlamies godināt visus, kas cīnījās pret padomju okupācijas režīmu. Piemineklis būs veltīts gan varonīgiem bruņotās pretošanās dalībniekiem, gan visiem tiem, kas stājās pretī padomju okupācijas režīmam ar nevardarbīgās pretošanās metodēm – Latvijas karoga pacelšanu publiskās vietās, Latvijas svētku un piemiņas dienu atceri, sarkanbaltsarkano krāsu lietojumu dažādās akcijās, pagrīdes grupu veidošanu, atklātu PSRS politikas kritiku, pretpadomju uzsaukumu un skrejlapu izgatavošanu, nelegālas literatūras izplatīšanu, padomju varas simbolu iznīcināšanu, apelāciju pie ārvalstu valdībām un sabiedriskās domas, okupācijas režīma nodarītā kaitējuma, represiju un cilvēktiesību pārkāpumu dokumentēšanu.

Mēs vēlamies uzsvērt, ka svešo varai spītēja ne viens, divi, daži desmiti vai simti cilvēku. To bija daudzi tūkstoši un, pateicoties šo drosmīgo cilvēku neatlaidībai un varonībai, padomju okupācijas režīmam vairāk nekā 50 gadu laikā neizdevās noslāpēt neatkarīgas Latvijas valsts ideju."

2023. gadā Latvijas Okupācijas muzejs uzsāka ziedojumu vākšanas kampaņu. Pieminekļa izveidei un tam līdzās esošās teritorijas labiekārtošanai nepieciešami 100 tūkstoši eiro. Aicinām turpināt atbalstīt šo projektu, ziedojot Muzejā vai Muzeja interneta vietnē okupacijasmuzejs.lv ar norādi *Pieminekļa izveidei*.

A Call for Donations to establish a Monument Honouring Soviet Resistance Movement Members

The monument *Defying Foreign Power* by sculptor Kristaps Gulbis is to be erected at Radio iela 1, Riga, not far from the Latvian National Opera, where on the morning of 5 December 1963 Bruno Javoišs, then a 22-year-old student at the Riga Aviation Institute, hoisted the crimson-white-crimson flag of independent Latvia atop a 76-metre-high radio tower in front of the Riga City Police headquarters. A flag of the Latvian SSR was supposed to fly on the tower for the upcoming Soviet holiday – the Soviet Constitution Day – but Javoišs replaced it with the symbol of independent Latvia. Javoišs' protest was a very conspicuous event. The Latvian flag stayed on the Riga radio tower all day because the police could not remove it quickly. For this heroic act, Javoišs was convicted and sentenced to 7 years of imprisonment in a concentration camp in the Mordovian ASSR.

The Museum and the authors of this initiative have broadened the meaning of the monument. In the words of Museum Director Solvita Vība, "We want to honour all those who fought against the Soviet occupation regime. This monument will be dedicated both to heroic members of armed resistance and also to everyone who confronted the Soviet occupation regime with unarmed resistance – raising the Latvian flag in public places, celebrating Latvian holidays and commemorative days, using the crimson-white-crimson colours in various ways, forming underground groups, openly criticising Soviet policy, printing anti-Soviet slogans and leaflets, distributing illegal literature, destroying symbols of Soviet power, appealing to foreign governments and public opinion, and documenting the damage caused by the occupation regime – its oppression and human rights violations.

We wish to stress that it was not one, two, or a few tens or hundreds of people who defied the foreign power. It was many thousands, and thanks to the perseverance and heroism of these brave people, the Soviet occupation regime did not succeed in over fifty years to stifle the idea of an independent Latvian state."

In 2023, the Museum launched a fundraising campaign. About 100,000 euros will be needed for the creation of the monument and landscaping the surrounding area. We invite you to continue supporting this project by donating at the Museum or on our website, okupacijasmuzejs.lv, with the note *Creation of a monument*.

Jaunā nodarbība *Karoga stāsts*

**Nodarbība Jūrmalas Pumpura vidusskolās
6. klases skolēniem *Karoga stāsts* • The activity,
The Story of the Flag for students of the Jūrmala
Pupura secondary school.**

Muzeja Izglītības nodaļa ir sagatavojusi jaunu nodarbību 6.–9. klašu skolēniem — *Karoga stāsts*. Nodarbībā skolēni ar Latvijas Republikas karoga kā brīvības un pretošanās simbola palīdzību izprot nozīmīgus 20. gadsimta Latvijas vēstures notikumus.

Gida vadībā un grupu darbā skolēni iepazīst Muzeja pamatekspozīciju. Viņi izzina dažādus Latvijas vēstures aspektus, analizējot vēstures avotus un liekot uzsvāru uz sarkanbaltsarkanā karoga nozīmi attiecīgajā laikposmā: karogs kā brīvības simbols neatkarīgajā Latvijā 1920.–1930. gados; kā cerības un latvietības simbols Otrā pasaules kara un okupāciju apstākļos; karogs kā pretošanās simbols, ko izmantoja gan bruņotās, gan nevardarbīgās pretošanās pārstāvji okupētajā Latvijā un trimdā; kā padomju varas represēto cilvēku un latvietības saglabāšanas simbols un kā simbols nevardarbīgai cīņai par valstiskās neatkarības atgūšanu. Skolēni mēģina atbildēt ne tikai uz vēstures jautājumiem, bet arī uz jautājumu, ko viņiem un viņu ģimenēm nozīmē Latvijas karogs.

Nodarbībai ir speciāli sagatavots materiāls — apkopoti Muzeja videoliecību fragmenti, kuros cilvēki stāsta par sarkanbaltsarkano karogu okupētajā Latvijā un trimdā. Materiālu, kas atrodams Muzeja Izglītības nodaļas Youtube kanālā, var izmantot skolēni, gatavojoties nodarbībai, kā arī ikviens interesents, skenējot QR kodu. Oktobrī un novembrī šajā nodarbībā ir piedalījušies vairāk nekā 350 skolēni no dažādām Latvijas skolām. No tām dažas izmantoja arī Muzeja īpašo piedāvājumu — Skolu atbalsta programmu.

Līdz gada beigām nodarbības laikā skolēniem ir iespēja apmeklēt izstādi *Nacionālā svētnīca*, kuras galvenā vērtība ir Muzeja krājuma priekšmeti ar Latvijas Republikas himnas vārdiem, karoga krāsām, ģerboni un citiem latviešu nacionālajiem simboliem.

A New Activity *The Story of the Flag*

The Museum's Education Department has prepared a new activity, *The Story of the Flag*, for students in grades 6 to 9. The activity encourages students to improve their understanding of significant 20th century events in Latvia with the help of the flag of the Republic of Latvia as a symbol of freedom and resistance.

During the activity, students explore the Museum's main exhibition with a Museum guide and work in groups. Students see various interpretations of Latvian history, analyze historical sources and note the significance of the flag as a symbol of freedom in independent Latvia in the 1920s-1930s; the flag as a symbol of hope for the renewal of Latvia during the Second World War and the occupation period; the flag as a symbol of opposition by members of both armed and non-violent resistance in occupied Latvia and in exile; the flag as a symbol of preservation of humanity and Latvian traditions by the victims of Soviet oppression; the flag as a symbol of non-violent struggle for the restoration of independence. Students will learn the flag's history, but also try to answer what the Latvian flag means to them and their families today.

Special materials have been selected for this activity – Museum's video recordings have been compiled, in which people talk about the flag both in occupied Latvia and in exile. This video can be used in schools to prepare for the activity, and anyone can view it on the YouTube channel of the Museum's Education Department, by scanning the QR code. During October and November, more than 350 students from various schools in Latvia participated in this activity. Some schools also took advantage of the Museum's special offer – the School Support Program that provides partial refund of travel costs to the Museum.

Until the end of the year, students will also be able to visit the Museum's temporary exhibition *National Sanctuary* as a part of the activity. This exhibition consists of objects from the Museum Collection that show the words of the Latvian anthem, the colors of the flag, the coat of arms, and other Latvian national symbols.

Inguna Role, Ilze Vaivode
Izglītības nodaļa
• Education Department

Aicinām ar ziedojumu atbalstīt skolēnu ceļa naudu uz Muzeju!

Muzeja dibinātāji un ziedotāji skolēnu izglītošanu vienmēr ir uzskatījuši par ļoti nozīmīgu Muzeja darba daļu, tāpēc daudzus gadus Muzejā darbojas Skolu atbalsta programma. Ar šīs programmas palīdzību skolēni no visas Latvijas var iegūt finansiālu atbalstu, lai daļēji segtu ceļa izdevumus. Šī programma darbojas, pateicoties Muzeja ziedotājiem. Šobrīd programmai paredzētie līdzekļi ir izlietoti, tāpēc aicinām turpināt atbalstīt Latvijas skolēnus, ziedojuma mērķi norādot *Skolēnu ekskursijām*.

We Invite Donations to Finance Student Travel Expenditures to the Museum

The founders and supporters of the Museum have always considered education to be a very important part of the Museum's mission. Therefore, for many years the Museum has had a School Support Program that provides finances to partially cover student travel expenses to the Museum from all parts of Latvia. The funds come from Museum donors. Presently, all funds intended for the program have been exhausted and we invite you to continue supporting Latvian schoolchildren by indicating *For school excursions* as the purpose of your donation to the Museum.

2023

24

atbalstītas skolas
schools received support

35

īstenotas nodarbības
activities were implemented

638

izglītoti skolēni
students participated

5120

eiro izmantoti
euros disbursed

9108

km nobraukti
km travelled

Aicinām iegadāties Muzeja grāmatas

Muzeja viesu uzņemšanas centrā apmeklētāji var iegadāties Muzeja izdevumus un citas grāmatas. Ja vēlaties tās saņemt pa pastu, lūdzu rakstiet uz: info@okupacijasmuzejs.lv.

Papildināts izdevums latviešu valodā **Valters Nollendorfa** redakcijā *Latvija komunistiskās Padomju Savienības un nacionālsociālistiskās Vācijas varā 1940-1991*

Grāmata ir vēsturnieku atziņās balstīts Latvijas okupācijas vēstures stāsts, kas atbilst Muzeja ekspozīcijas saturam. Pieejami arī grāmatas iepriekšējie izdevumi vācu un krievu valodā:

Lettland unter der Herrschaft der Sowjetunion und des nationalsozialistischen Deutschland 1940-1991 un **Латвия под властью Советского Союза и нацистской Германии 1940-1991**.

An expanded edition in Latvian, edited by **Valters Nollendorfs**: *Latvija komunistiskās Padomju Savienības un nacionālsociālistiskās Vācijas varā 1940-1991* (Latvia under the Rule of the Communist Soviet Union and National Socialist Germany, 1940-1991) is a well-illustrated history of the occupation of Latvia, based on historical scholarship and corresponding to the materials in the Museum's permanent exhibition. Earlier editions of this book are also available in German and Russian: **Lettland unter der Herrschaft der Sowjetunion und des nationalsozialistischen Deutschland 1940-1991** and **Латвия под властью Советского Союза и нацистской Германии 1940-1991**.

EUR 20.00

Buying Books at the Museum

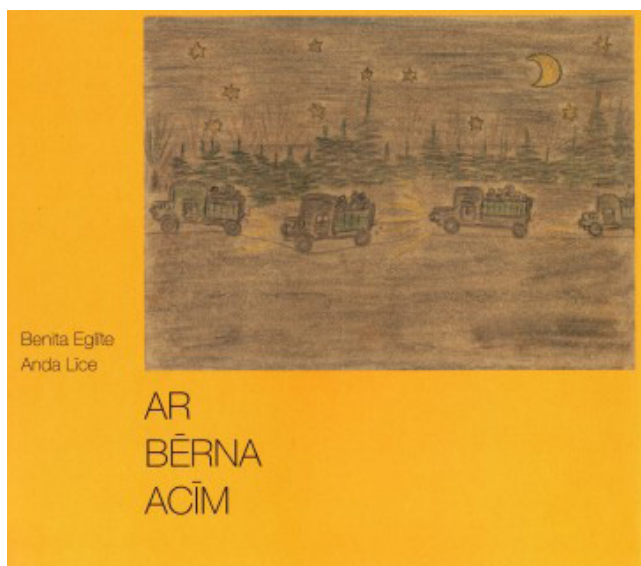
Visitors can buy Museum publications and other books at the Museum reception desk. If you would like to receive books by post*, please contact: info@okupacijasmuzejs.lv.

K. Čakstiņa, R. Pētersons *Lūcijas Garūtas un Andreja Eglīša Kantāte Dievs, Tava zeme deg*
Izdevuma centrā ir L. Garūta un A. Eglītis, kā arī kantātes pirmie izpildītāji: Teodora Reitera koris, solisti Mariss Vētra un Ādolfs Kaktiņš, atgādinot viņu dzīves gājumu un māksliniecisko piensumu.

K. Čakstiņa and R. Pētersons, *Lūcijas Garūtas un Andreja Eglīša Kantāte Dievs, Tava zeme deg* (The Cantata of Lūcija Garūta and Andrejs Eglītis: God, Thy Earth is Aflame). This publication (64 pages) focuses on the composer – L. Garūta – and poet – A. Eglītis, and on the first performers of the cantata: the Teodors Reiters' Choir, soloists Mariss Vētra and Ādolfs Kaktiņš – recalling their life stories and artistic achievements.

EUR 10.00

Benita Eglīte, Anda Līce *Ar bērna acīm*

Vienpadsmit gadīgas meitenītes zīmējumi ar paskaidrojumiem par deportāciju un dzīvi Sibīrijā.

Atsevišķs Izdevums angļu valodā ***Through the Eyes of a Child***.

Benita Eglīte and Anda Līce, *Ar bērna acīm*

(Through the Eyes of a Child).

Drawings by an 11-year-old girl with her later descriptions of deportation and life in Siberia.

A separate edition is available in English ***Through the Eyes of a Child***.

EUR 10.00

Valters Nollendorfs *Saknes----*Latvijā. *Dzejoļi vēstures grāmatai*

Literatūrzinātniece, trimdas literatūras pētniece Inguna Daukste-Silasproģe: "V. Nollendorfa dzejas mazgrāmatiņas lasītājs vienlaikus ar autoru izdzīvo Latvijas vēstures stāstu, ļoti personiski pārdzīvotu un izdzīvotu. Šī dzeja savā veidā sabalsojas ar Latvijas Okupācijas muzeja ekspozīciju." Grāmata izdota — latviešu un angļu valodā.

Valters Nollendorfs, *Saknes----*Latvijā.

Dzejoļi vēstures grāmatai (Roots – in Latvia.

Poems for a History Book) is a bilingual (Latvian and English) collection of poems. According to the literary scholar and exile literature specialist Inguna Daukste-Silasproģe, "The reader of Nollendorf's small volume of poetry experiences the story of Latvia's past together with the author, as he personally lived and endured it. This poetry resonates with the Museum's permanent exhibition."

EUR 8.00

K. Čakstiņa, R. Pētersons *Piemiņas vietu ceļvedis pa Rīgu un Rīgas apkārtni ~ A Guide to Memorial Sites in Riga and Vicinity*

Ceļvedis ir ilustrēts stāsts par Latvijas 20. gadsimta politiskās vēstures notikumiem, ko palīdz izprast gan mākslinieciski izteiksmīgi pieminekļi, gan pavisam necilas piemiņas zīmes. Grāmata izdota bilingvāla – latviešu un angļu valodā.

K. Čakstiņa and R. Pētersons, *Piemiņas vietu ceļvedis pa Rīgu un Rīgas apkārtni ~ A Guide to Memorial Sites in Riga and Vicinity* is an illustrated bilingual (Latvian and English) narrative of 20th-century Latvian political history, that is effectively illustrated by both artistically expressive and very modest memorials.

EUR 10.00

K. Čakstiņa, R. Pētersons *Mākslinieks Kurts Fridrihsons un franču grupa*

Tā sauktā "franču grupa" bija Latvijas inteliģences domubiedri, kurus 1940. gadu beigās vienoja mīlestība uz franču kultūru. Izdevumā par katru no notiesātajām 13 "franču grupas" personām ir fotogrāfijas, zīmējumi un dokumenti.

K. Čakstiņa and R. Pētersons, *Mākslinieks Kurts Fridrihsons un franču grupa* (The Artist Kurts Fridrihsons and the 'French Group'). The members of the so-called 'French Group' were like-minded Latvian intellectuals united by their love of French culture in the late 1940s. This short volume includes photos, drawings, and documents on each of the 13 persons convicted for being part of the group.

EUR 5.00

Kampaņa — sirsnīgs paldies par atsaucību!

Sirsnīgs paldies ASV Okupācijas muzeja atbalstītājiem par ātro atsaucību OMFA vēstulju līdzekļu vākšanas akcijai! Īpaši priecājāmies, ka ar vēstulēm varējām jūs katru uzrunāt personīgi. Paldies par dāsnajiem ziedojumiem, par adrešu labojumiem un par uzmundrinošiem vārdiem.

Jūsu atsaucība ļāva akcijai noritēt veiksmīgi. Jau otrā dienā pēc vēstulju izsūtīšanas pastā pienāca pirmais dāsnais ziedojums! Kopā OMFA saņēma 20 025 USD no 137 ziedotājiem. Pateicamies jums katram un par katru ziedojumu.

OMFA gadskārtējā sēdē 22. oktobrī sveicām Eriku Petrovski kā jauno OMFA pārstāvi Grand Rapids, Mičiganā un Egilu Kaljo no Konetikutas. Sēdē tika uzsvērtā nepieciešamība radīt iespēju arī citiem no ASV latviešu sabiedrības jaunās paaudzes piedalīties Okupācijas muzeja atbalstā. Tik pat svarīgi ir iepazīstināt Amerikas latviešu jauniešus ar Muzeju un tā nozīmi Latvijai.

Mēs aicinām jūs turpināt aktīvi atbalstīt Okupācijas muzeju, iepazīties ar OMFA darba darītājiem un OMFA darbu, lai izvērstu mūsu darbu plašāk, lai varētu turpināt vēstīt par okupācijas vēsturi un tā nodrošināt Latvijas patiesās vēstures atmiņu un stiprināt valsts drošību.

Sincere Thanks for Your Response!

A sincere thank you to Occupation Museum supporters in the United States for your quick response to our letter campaign. We were especially pleased that letters made it possible to address each of you directly. Thank you for your generous donations, for corrected addresses, and for your encouraging words.

Due to your active response, the campaign was very successful. The first generous donation arrived the day after the letters were posted! OMFA received a total of \$20,025.00 from 137 donors. We are grateful to each donor and for each donation.

At its annual meeting on October 22, OMFA welcomed the new OMFA representative in Grand Rapids, Michigan, Eriks Petrovskis, as well as Egils Kaljo in Connecticut. Vital for the future of the Museum is engaging other members of the younger generation of American Latvians to support the Museum as well as introducing the youngest generation to the Museum and its importance for Latvia.

We invite you to continue your support of the Museum of Occupation, to become better acquainted with OMFA and our work, to consider how this work could be expanded, to continue to testify to the true history of Latvia and thus to help secure the nation.

Irēne Lazda,

OMFA priekšsēde • OMFA president

KAS IR OMFA?

Latvijas 50 Gadu Okupācijas Muzeja Fonda atbalsta grupa ASV
(Latvian 50 Year Occupation Museum Fund Support Group, Inc.)

1. OMFA ir ASV reģistrēta bezpeļņas organizācija ar nodokļu atlaides statusu.
2. OMFA vienīgais mērķis ir atbalstīt Latvijas 50 Gadu Okupācijas Muzeju.
3. OMFA valde darbojas bez atlīdzības un bez algotiem darbiniekiem un irētām telpām.
4. OMFA izdot tikai .05% no ienākšajiem ziedojumiem savai administrācijai.
5. OMFA 2022. g. atbalstīja OM pārsūtīt tam \$1,285,557.

OMFA valde:

Dr. Irēne Lazda, Priekšsēde
Eriks Kākulis, Priekšsēdes vietnieks
Ilze Resnis, Kasiere
Dr. Jūris Medinskis, Sekrētārs
Daina Albertiņa
Dr. Vaira Peļeņis-Christopher
Dr. Arturs Graua
Andrejs Lazda
Prof. Paulis Lazda
Ivars Petrovskis
Ints Rupners
Juris Kins, Esq., Tieslietu padomdevējs
Pēteris Celms, Ieguldījumu padomdevējs

Artis Buks (1966–2023)

Mg. hist. Artis Buks plaši pazīstams kā aktīvs un iecienīts vēstures skolotājs vairākās Rīgas mācību iestādēs. Savu brīvo laiku viņš veltīja vēstures pētniecībai. Tapa daudzi zinātniski un populārzinātniski raksti, kā arī avotu publikācijas. Artis iesaistījās vēstures komunikācijā plašākai

sabiedrībai, piedaloties dažādos publiskos pasākumos kā disputants.

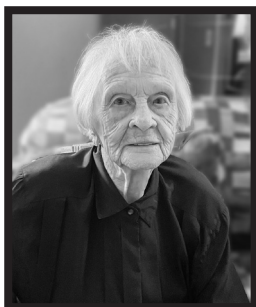
2023. gada aprīlī Artis sāka darbu Latvijas Okupācijas muzejā un kā vēstures pētnieks pievērsās komunistu terora upuru datu apzināšanai un padomju režīma sociālekonomiskās dimensijas analīzei. Diemžēl labi sāktais darbs negaidīti pārtrūka 2. augusta pēcpusdienā.

Latvijas Okupācijas muzeja saime izsaka līdzjūtību un sēro ar Arta Buka tuviniekiem.

Artis Buks, Mg. *hist.*, was well known as an active and highly regarded history teacher at several educational institutions in Riga. He devoted his free time to historical research and wrote many scholarly and popular history articles, as well as bibliographic publications. Artis was involved in the communication of history to a broader public, while participating as a debater in various public events.

In April 2023, Artis began working as a researcher for the Museum of the Occupation of Latvia. His focus was on the information about victims of communist terror and analysis of the socio-economic dimension of the Soviet regime. Sadly, his well-begun work unexpectedly came to an end on the afternoon of 2 August.

Our Museum community sends its condolences and mourns with the relatives of Artis Buks.

Sigrīda Renigere-Indāne (1926–2023)

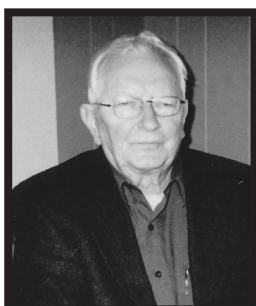
Latvijas Okupācijas muzeja saime izsaka līdzjūtību un sēro ar Sigrīdas Renigeres-Indānes ģimeni. Sigrīda Renigere-Indāne bija ilggadēja Muzeja atbalstītāja.

Sigrīda dzimusi 1926. gada februārī. Tēvs Dāvids bija civilinženieris, māte Anna rūpējās par mājāsaimniecību. 1944. gadā

Sigrīda absolvēja Rīgas Franču liceju un tā paša gada rudenī ģimene bija spiesta pamest Latviju un doties bēgļu gaitās. Ceļš aizveda uz Vāciju. 1951. gadā Sigrīda absolvēja universitāti un ieguva ārsta grādu. 1949. gadā salaulājās ar Dr. med. Jēkabu Renigeru un pārcēlās uz dzīvi ASV, taču sešus gadus vēlāk ģimenē notika nelaime — dzīvesbiedrs aizgāja bojā. Līdz 1970. gadam Sigrīda strādāja tuberkulozes slimnīcā, vēlāk ieguva papildu izglītību radioloģijā. No 1974. gada līdz pat aiziešanai pensijā 1993. gadā viņa strādāja Ilinojas Universitātes slimnīcā diagnostiskās radioloģijas nodaļā. Pēdējos 18 darba gadus bija diagnostiskās ultraskaņas nodaļas vadītāja. (Nodibinājums *Vītols fonds*)

The Museum of the Occupation of Latvia expresses its condolences to the family of Sigrīda Renigere-Indāne (1926–2023). She was a long-time supporter of the Museum.

Sigrīda was born in February 1926. Her father Dāvids was a civil engineer, and her mother Anna took care of the household. In 1944, Sigrīda graduated from the Riga French Lyceum and in autumn of the same year the family had to flee from Latvia and become refugees. Their path led them to Germany. In 1951, Sigrīda graduated from the university with a medical degree. In 1949, she married Jēkabs Renigers, M.D. and moved to the U.S. Six years later, however, she suffered a tragic misfortune when her husband died. Until 1970, Sigrīda worked in a tuberculosis hospital and later completed additional education in radiology. From 1974, until her retirement in 1993, she worked at the University of Illinois Hospital in the Diagnostic Radiology department. For the last 18 years of her career, she headed the hospital's Diagnostic Ultrasound department. (*Vītols Foundation*)

Arvīds Lielkājs (1927–2023)

Muzeja saimes vārdā izsakām pateicību par Arvīda Lielkāja dāsnumu, atbalstot Muzeja darbu.

2009. gada 21. oktobrī, vēl dzīvojot ASV, viņš sniedza Muzejam savu videoliecību (foto no liecības ieraksta). Izsakām visdziļāko līdzjūtību tuviniekiem.

It is with sadness that we confirm that Arvīds Lielkājs has passed away.

On behalf of the Museum, we express gratitude for his generosity in supporting the work of the Museum.

On 21 October 2009, while he was still living in the U.S., we recorded his video testimony, and the photo is from the recording session. We express our deepest condolences to his loved ones.

Ziedojumi 01.01.2023.–30.06.2023.

Ar ziedojumiem GODINĀTI • Donations made to HONOR a specific person

Birzulis Aldis J., atzīmējot savu dzimšanas dienu – AUD 500,- Aldis J. Birzulis;

Bungs Dzintra – USD 200,- Ilze un Andrew Bekeny;

Gertners Juris, 90 gadu dzimšanas dienā – USD 90,-

Graudiņa Ināra, viesu dāvana dzimšanas dienā – AUD 50,- Vita Kristovska;

Kristovskis Vita dzimšanas dienā ziedu vietā – AUD 50,- Ināra Graudiņa;

Skulte Dischkatsch Margarieta – USD 25,- Irene Zandbergs;

Latvijas Okupācijas muzejam 30 –

USD 30000,- Velta un Jānis Lazda; EUR 3000,-

Dzintra Bungs; AUD 500,- DV Pertas nodaļa Austrālijā; EUR 50,- Inta Bušmane; Solvita Vība; 30,- Ivars Švānfelds;

Rīders Zigurds, 80 gadu dzimšanas dienā – USD 50,- Baiba un Egils Apelis;

Zelmanis Alvīne 100. dzimšanas dienā – USD 100,- Daina Apple Dravnieks.

Ar ziedojumiem PIEMINĒTI • Donations in MEMORY of a specific person

Austras tante un Kārļa onkulis – USD 500,- Inta L. Grace;

Aivars Pēteris – USD 250,- Nora Aivars;

Āboliņš Arturs – USD 200,- Austrā un Grant Gauger;

Barkāne Nata – USD 100,- Valda Ziemelis;

Bebris Velta un Jānis – USD 100,- Anda Bebris Tubalkain;

Bergs Tālis – USD 500,- Inta L. Grace;

Blumbergs Pauls – USD 250,- Jānis un Daina Lucs;

Bowles Thomas George, Dr. – USD 100,- Vija un George Bowles;

Briedis Jēkabs Uldis – USD 431,- James Mizgala, 300,- Ruta Freimanis; 100,- Benno Stāmurs; Gerda Vilciņš; 50,- Joan un Thomas Blackwood;

Būdenieks Melita – USD 100,- Luanna un Mārtiņš Stāks; Ivars Zušēvics;

Daiga Diāna – USD 200,- Mudīte un Juris Jansons; Silvija Sturm; USD 100,- Juris Baidiņš; Uldis Daiga; USD 50,- Ruta un Vilnis Ore;

Dzilna Ilmārs – USD 100,- Māra Grīslis un Dzintars Dzilna;

Kapteinis Druva-Milics Arvīds – USD 100,- Vija Rogainis Rauda;

Gaigals Nikolajs – USD 50,- Jane Boldenow;

Ginters Arturs – USD 75,- Aija un John Sedlak;

Grīnberga Marta – USD 100,- Ieva Broka;

Grīnberga Marta un Prosser Laila – USD 100,- Baiba S. Ozols;

Grīns Osvalds – USD 150,- Edvīns Upītis;

Hagelis Skaidrīte – USD 50,- Alvis Hagelis;

Kalniņš Vitis – USD 30,- Lilija Sankalis;

Karlsons-Bullwinkel Ilze – USD 200,- Rūta Dzenis;

Kolbs Vanda – USD 20,- Gaļina Kolbs;

Laurs Kazimirs – USD 80,- Lisa Edmondson;

Lazda Alise – USD 500,- Irēne un Paulis Lazda;

Mateus Ilze – USD 500,- Jānis O. Lazda;

Moore-Palde Vija – USD 400,- Māra un Uldis J. Palde, Indra un Mareks Moore;

Muižnieks Armins – USD 75,- Edward I. Mackus;

Neiberg Ruta – USD 100,- Biruta Erdmann;

Neiders Alberts – USD 1000,- Mirdza Neiders;

Paegle Elmārs – USD 100,- Inta Astrīda Paegle Kipper;

Podrečeks Jēkabs – USD 100,- Juris Mačs;

Putiņš Berta un Jānis – USD 200,- Rita Peters;

Račevskis Maija – USD 200,- Kārlis Račevskis;

Ratnieku ģimenes piemiņai – AUD 1000,- Natālija Neiburga;

Senkolovičs (Elvīra) Lūcija – USD 100,- Inese Erdmanis;

Sēja Rita – USD 100,- Māra Grīslis un Dzintars Dzilna;

Skaņgalis Pulkstens Maija – USD 500,- Andris Skaņgalis;

Sovers Ojars – USD 200,- Arlene un Lyle Hartzell; **Veiss Marija un Jānis** – USD 25,- Anita L. Molander;

Veverbrants Egils – USD 100,- Tālivaldis Boģis;

Vītolīņš E. Elmārs – USD 50,- Vitauts R. Vītolīņš;

Vītolīņš Gunārs – USD 50,- Vitauts R. Vītolīņš;

Williamson Olga un Bruno – USD 25,- Ruth Albertelli;

Zariņš Rūdolfs – USD 100,- Raymond K. Zarins;

Zemzars Gundega – USD 100,- Anna un Michael Spencer;

Žīgurs Vēsma – USD 50,- Biruta Upsons.

Ziedojumi 01.01.2023.–30.06.2023.

Ziedojumi dažādiem mērķiem • Donations for VARIOUS PURPOSES

Piemiņas zīmei "Svešo varai spītējot" – CAD 100,- Vitālijs un Irēne Būcēns; EUR 20,- Dainis Kaņeps; Silvija un Ārijs Lambertis; Juris Ventišs; 10,- Renate Vuskane; 6,66,- Krišjānis Stikans;

Skolēnu ekskursijām uz muzeju– USD 1000,- Ģenerāļa Kārļa Goppera fonds;

OM izdevumam "Kantāte "Dievs, Tava zeme deg!"" – EUR 500,- Peter Lindberg;

AUD 3000,- Kanberas latv. ev. lut.

draudze; **1000,-** Sidnejas Latviešu biedrības Dāmu kopa; **565,-** Ināra

un Valdis Graudiņš; **400,-** Dace un Andris Dārziņš; **200,-** Jānis Lindbergs; **100,-** Inārs Kalniņš; **50,-** Lauma Reinfelde;

CAD 500,- Korporācijas Spīdola Kanādas kopa;

EUR 45621,16 Juris Petričeks

TESTAMENTS; **500,-** Ingrida Kariņa-Bērziņa;

355,- Linda Lazda;

300,- Maksims Strunskis; **200,-** Evarts

Anosovs; **100,-** Daina Imša; Miķelis Majors; Peter Vasko;

70,- Lisa Kitzman; **50,-** Elita Grosmane; **50,-** Agnese

Krasta; **30,-** Marc Libants; Māra Pauriete;

25,- Sander Bolt; **20,-** Inga Vilcāne; **15,-** Lukas

Loen; **10,-** Neil Armour; Viktorija Baire; Maximilian Graf

von Wallwitz; Aleksejs Semjonovs; **5,-** Elina Ivanovci;

Lara Kühn; Inna Pasnaka-Irkle; Fergus Shaw;

GBP 250,- DVF Notinghamas nodaļa;

USD 25475,- Jānis Lazda; **10000,-** Rita Drone

TESTAMENTS; Arturs Grava; Gunars Jakobsons;

3918.73,- Biruta un Augusts Grasis; **3000,-** Andrejs

Eglīte; **2652.73,-** Maija Stumbris; Kim Vita Hombs;

2023,- Kim Vita Hombs; **2000,-** Dainis Bisenieks; Daira

Skrīblis; **1000,-** Edward un Joan Anders; Gunta M.

Emmons; **700,-** Ilga Harrington Winicov; **500,-** Anna

Ābele; Ilze un Gunārs Bērziņš; John Blija; Maija

Erdmanis-Bailey; Gunta Harvey, Astrīda Lamberts

Melgalvis; Ērika un Jack Orchard; Vija Pelecis; Ilze M.

Petersons; Roberts Rūsis; Ieva Szentivanyi; Latviešu

ev. lut. draudze Vašingtonā, DC; **450,-** Biruta un Andris

Sprūds; **400,-** Raita Vilniņš; **325,-** Sietlas grāmatu

grupa; **300,-** Lelde Ore; Astrīda Springer; Edvin O.

Tums; Aijovas Latviešu biedrība; **250,-** Andrew Ozoliņš;

Māra Vārpa; Des Moines un apkārtnes tautieši ASV;

Sv. Jāņa latv. ev. lut. baznīca – Inese Mikus un Silvija

Sturms; **205,-** Valda Burģis; **200,-** Liega un Patrick

Arnett; Astrīda Paeglis Greco; Inta Janners Ertel; Peter

un Allison Hasenkamp; Biruta Kelley; Kārlis Ķirsis;

Aija Kukainis; Imants James Leskinovitch; John H.

Livens; George Juris Neimanis; Jānis un Rasma Priede;

Ināra un Andris Rogainis; Julia L. Sams; Igors Sturm;

Martin Tatuch; Edvīns Upītis; **150,-** Ilze un Juris Bērziņš;

Andris Faltens; Edvīns Hincenbergs; Mārtiņš Isaks;

Maija Martin; Māris Roze; Inga Simitz; Jānis un Andra

Zvārgulis; **125,-** Agris Pavlovskis; **100,-** Paulis Anderson

un Ann Cichon; Ārija un Ģirts Austrīņš; Oļģerts Balodis; Astrid Berg; George Bērziņš; Biruta un Jean Pierre Cap; Ursula B. Carlson; Andris Dambekalns; Marcus Delters; Jānis Dimants; Andris Dzelme; Sibilla Hershey Dāle; Mirdza Eglītis; Iveta Eilands; George Garnelis; Monika un Dzidris Gobiņš; Ireta un Māris Graube; Astra un Ulvis Grinvalds; Ilze Hazners; Vija Hosp; Olga Jansons; Ivars Jozus; Karen un Jānis Karpis; Vita Kākulis; John T. King; Aivars Kuplis; Dace Ķezbere; Lilita Lassen-Ward; Margarete Leimanis; Andris Mačs; Māra Marchand; Astra Māliņš; Guna S. Mundheim; Dagnija Neimane; Ena Neparts; Andis Nikurs; Larisa un Arnolds Ozols; Rūdolfs Pēkšens, Minjona un Gatis Plūme; Mārīte Plūme; Imants Praudiņš, Andris un Ieva Priede; Antra Priede Berger; Āra Pumpurs; Guntis Puriņš; Jānis M. Riekstiņš; Andrew Robins, Ints Rupners; Aldis Rūciņš; Maija Sedzielarz; Lucija Sprenne; Ilona Students, Māris Štolcers; Vilis Treimanis; Ināra Upīte; Gunta Vilciņš; Alise un Modris Vilemsons; Vitauts R. Vītoliņš; Latviešu organizāciju apvienība Minesotā (LOAM); **80,-** Daumants Hazners; **75,-** Daira un Juris Uldis Cilnis; Laima Dingley; Gerold Luss; Marija Netz Skutans; Anna un Aldis J. Simsons; **70,-** Inta Moruss-West; **60,-** Jana Varlejs; **55,-** Inese un Uldis Erdmanis; Baiba Kūriņa Gillard; **50,-** Jānis Atvars; Ivars Arums; Dzintra (Zinny) Bond; Vaira Pelēkis Christopher; Līvija un Edvīns Circenis; Arturs Dinbergs; Ilga A. Dudziak; Biruta Erdman; Jānis Ferliņš; Ivars Gailans; Kristine Gilmore; Sylvia Griffin; Ināra Grigolats; Uģis Grinbergs; Uve Hodgins; Sigurds Janners; Skaidrīte Johnson; Guntis Kalejs; Dzintra Kalniņš; Inese Kaņeps; Andrew Kirsteins; Ligita Krumkalns; Mārīte, Pēters un Oliveris Krūze; Ruta Ilze Kukainis; Ārijs R. Liepiņš; Miervaldis K. Mieriņš; Ēriks A. Niedrītis MD; Juris Pilmanis, Juris Plesums; Rita Plesums; Vija Rauda; Māra C. Reynolds; Rasma Rozīte; Rūta Schuller; Ivars V. Sīpols; Andrejs un Anita Smiltars; Ivars Sproģis; Valfrīds Spuntelis; Voldemars Stukuls; Lidijs Tarbunas; Janet Tilmanis; Gunta Turks; Terēze Vāvere; Aija Vijums; Ilga Vītiņa; Ludmila Yamrone; Indulis Zariņš; Betty S. Zeps; **40,-** Juris Jurbergs; **30,-** Jānis Bērziņš; Dagnija Bite; Biruta un Pēteris Briedis; Ruta Pearce; Aija V. Vegners; Egils Virsnieks; **25,-** Anda Allen; Austrā Atslēga; Irene Balks; Ināra Beitlers; Ojārs Brūveris; Sarma Davidson; Alvis Eikstrēms; Ilze B. Ibrahim; Janīna Janševics; Jānis Jurgens; Paul Kupšis; Astra Mangulis; Nora Mičule; Anita Molander; Dzintra Platāce; Velta Šulcs; Uldis Šutka; Inese Zaķis; **20,-** Karl Augenbergs; Māra Bērziņš; Olga Griķis; Andrejs Jansons; Juris I. Kalnajs; Imants Kalniņš; Valdis Ķeris; Sarmīte Lunde; Zaiga Philips; Imants un Veronica Pīkols; Laima Riekstiņš; Silva Rozenšteine; Zane Balks Russell; **15,-** Lisa Edmondson; Ilze Bērziņš; Rita Schultz; **10,-** Vija Johnson; **5,-** Ilze Bērziņš.

Liels paldies par Jūsu ziedojumu! No tā ir atkarīgs Muzeja darbs un nākotne. Thank you very much for your donation! The work and the future of the Museum depend on it.

Ziedojumus muzejam un grāmatu pasūtīšanu var veikt:

Lielbritānijā: ziedojumi sūtāmi: Inese A. Smith, 44 Leconfield Road, Loughborough LE11 3SQ, United Kingdom. (inese.smith@btinternet.com)

ASV: Muzeju pārstāv Latvijas 50 gadu okupācijas muzeja fonda atbalsta grupa (OMFA), kuru vada priekšsēde Irēne Lazda (irenelazda@gmail.com). OMFA gādā līdzekļus Muzeja darbam Rīgā. Par ziedojumiem caur OMFA var saņemt ienākumu nodokļu atlaides, jo tā ir reģistrēta kā ASV 501(c)(3) labdarības organizācija. Ziedojumu čeki rakstāmi OMFA un sūtāmi kasierai: Ilze Resnis, 10930 Nollwood Drive, Chardon, OH 44024, USA. (ilze48@yahoo.com) Ziedojo ar kredītkarti, lūdzu, lietojiet PayPal adresi: <http://donate.omfa-usa.org>.

Kanādā: čeki rakstāmi: LRDF (*Latvia Relief and Development Fund*) ar piezīmi *Ziedojums Okupācijas muzejam*. Pagaidu kontaktpersona Arnis Markitants, LRDF kasieris, arnism@sympatico.ca. Ziedojumi atskaitāmi no Kanādas federālajiem ienākumiem.

Austrālijā: Muzeju pārstāv Ināra Strungs, 8/21 Island St., Cleveland, QLD 4163, Australia. (Strungslewis@gmail.com) Ziedojumu čeki rakstāmi SLS – Okupācijas muzejs un sūtāmi pārstāvei. Ziedot var ar pārskaitījumu Okupācijas muzeja kontā: BSB 704235, konta nr.: 00017209. Par šādu ziedojumu, lūdzu, ziņot pārstāvei.

Latvijā: Latvijas Okupācijas muzejs, Latviešu strēlnieku laukumā 1, Rīgā, LV-1050, SEB banka, kods UNLALV2X, konta nr. LV67UNLA0002400700517. Muzejā var ziedot ar kredītkarti. Vairāk par ziedošanas iespējām Latvijā: Anete Enikova (anete.enikova@okupacijasmuzejs.lv)

Ar kredītkarti vai *PayPal* tiešsaistē Muzeja mājaslapā: www.okupacijasmuzejs.lv
Par veikto ziedojumu rakstiet: ziedojumiem@okupacijasmuzejs.lv

---

Apkārtraksts nr. 59, 2023. gada ziemā Rīgā.
ISSN 1407-3668.

Redakcija: Latvijas Okupācijas muzeja Attīstības un komunikācijas nodaļa. Maketētājs: Andris Strazdiņš.
Tulkotāji: Gundega Michele, Pēteris Kalniņš, Santa Dunaiska.
Korektore: Gundega Michele.

Latvijas Okupācijas muzejs, Latviešu strēlnieku laukums 1, Rīga, LV-1050

Tālruni: Birojs +37167229255, Izglītības nodaļa +37167211030
E-pasts: info@okupacijasmuzejs.lv
Mājaslapa: www.okupacijasmuzejs.lv
Reģ. nr. 40008018848

Jā informāciju par Muzeja aktualitātēm vēlaties elektroniskā formā lūdzu aizpildiet anketu

<https://ej.uz/OMNews>

If you would like to receive current information about Museum activities or this Newsletter electronically, please Subscribe **<https://ej.uz/OMNews>**

